Informácie pre poskytovateľov sociálnych služieb v súvislosti so zavedením príspevku na pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby

Dokument spracoval:
odbor sociálnych služieb, MPSVR SR
verzia_01; 6. november 2026,
dokument bude priebežne aktualizovaný

Obsah

Úvod 3

Použité skratky 3

1. Všeobecné informácie o príspevku na pomoc pri odkázanosti 4

1.1 Účel príspevku a spôsob jeho využitia 4

1.2 Podmienky nároku na príspevok 5

1.3 Suma nároku na príspevok 6

1.4 Evidencia neformálnej a formálnej starostlivosti (evidencia) 6

1.5 Podmienky nároku na výplatu príspevku 7

1.6 Výplata príspevku 10

1.7 Príplatok k príspevku 11

1.8 Preddavok na príspevok 13

1.9 Špecializovaný portál PPO 13

2. Prechod na systém PPO u existujúcich prijímateľov SoS a žiadateľov o ich poskytnutie 15

2.1 Konanie o nároku na PPO z vlastného podnetu UPSVAR 15

2.2 Suma nároku na PPO za obdobie konania o nároku na PPO z vlastného podnetu UPSVAR 17

2.3 "Nábehový" preddavok na PPO v období konania o nároku na PPO z vlastného podnetu 18

3. Poskytovanie sociálnych služieb s podporou úhrady z PPO po 31.12.2026 20

3.1 Sociálna služba ako služba vo všeobecnom hospodárskom záujme 20

3.2 Poskytovanie SoS s podporou z PPO podľa "typu" prijímateľov SoS 21

3.3 Úhrada za sociálnu službu s použitím PPO 24

3.4 Zmluva o poskytovaní sociálnej služby 28

3.5 Povinnosti PSS vo vzťahu k vzniku nároku na PPO a jeho výplatu 28

3.6 "Vyrovnávací" finančný príspevok pre ambulantné zariadenia 30

3.7 Príklady poskytovania SoS s podporou z PPO a určenia výšky úhrady 31

4. Podpora odkázaným osobám pri manažmente PPO 37

4.1 Sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci 37

4.2 Udelenie plnomocenstva inej osobe na zastupovanie pri úkonoch súvisiacich s PPO 38

4.3 Osobitný príjemca 40

5. Zhrnutie 42

6. Grafické prílohy 45

Úvod

Cieľom tejto informácie je zabezpečiť podporu úspešnej implementácie zmien vo vzťahu k zavedeniu príspevku na pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby (ďalej len „príspevok“, „príspevok na pomoc pri odkázanosti“ alebo „PPO“) a zabezpečenia správnosti jednotlivých procesov, ktoré majú byť vykonávané aj zo strany prijímateľov sociálnych služieb, ale aj ich poskytovateľov.

Z hľadiska legislatívnej úpravy ide najmä o zákon č. 406/2025 Z. z. o príspevku na pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej osoby, ako aj zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v ich znení účinnom k 31. decembru 2026.

Platné znenie (schválené NR SR koncom roka 2025) týchto predpisov s účinnosťou od 31.12.2026 bolo významne upravené (vládnym návrhom a pozmeňujúcimi návrhmi) v rámci novely zákona o sociálnych službách (v rôznych článkoch) - zákon č. 253/2026 Z. z. schválený dňa 23. septembra 2026 Národnou radou SR.

Predmetom informácie sú procesy a postupy súvisiace s príspevkom na pomoc pri odkázanosti a možnosťou jeho využitia na úhradu výdavkov na formálnu starostlivosť, za ktorú sa považujú aj zákonom určené druhy sociálnych služieb. Obsahom informácie nie je všeobecne metodika poskytovania sociálnych služieb (postupy súvisiace s uzatváraním zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, určovania úhrady za sociálnu službu a jej poskytovaním) a dodržiavania povinností s tým súvisiacich, ak nemá priamy súvis s príspevkom na pomoc pri odkázanosti. Touto informáciou teda nie sú pokryté všetky zmeny v rámci novelizácie zákona o sociálnych službách účinné od 31.12.2026, 1.1.2027 alebo 1.4.2027.

Použité skratky

Evidencia	Evidencia neformálnej starostlivosti a formálnej starostlivosti
FO	Fyzická osoba
FS/NFS/NFO	Formálna starostlivosť/ Neformálna starostlivosť/ Neformálny opatrovateľ
IP	Integrovaný posudok
IS SoS	Informačný systém sociálnych služieb
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
PPO/ príspevok/ príspevok na pomoc pri odkázanosti	Príspevok na pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby
PPNO	Peňažný príspevok na opatrovanie, poskytovaný do 30.12.2026 podľa zákona č. 447/2008 Z. z.
PSS	Poskytovateľ sociálnej služby
SoS	Sociálna služba
SVHZ	Služba vo všeobecnom hospodárskom záujme
UPSVAR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Zákon o PPO	Zákon o príspevku na pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej osoby
Zákon o SoS	Zákon o sociálnych službách
ZSS	Zariadenie sociálnych služieb

1. Všeobecné informácie o príspevku na pomoc pri odkázanosti
(najmä vo vzťahu k možnosti jeho využitia na sociálne služby)

Táto časť sa zameriava najmä na poskytnutie základných informácií o zákone o PPO a o:

- **príspevku na pomoc pri odkázanosti** – jeho účele a možných spôsoboch jeho použitia (aj na sociálne služby), o podmienkach vzniku nároku na PPO a nároku na výplatu PPO a realizácie jeho výplaty
- **príplatku k PPO,** poskytovaného za zákonom stanovených podmienkach pri súbežnom poskytovaní neformálnej starostlivosti a ambulantnej sociálnej služby a
- **preddavku na PPO**, poskytovaného žiadateľovi o PPO počas bezodkladného poskytovania formálnej starostlivosti.

Informácie sú spracované pre všeobecnú informovanosť poskytovateľov aj za účelom sprostredkovania získaných informácií svojim prijímateľom a žiadateľom o sociálnu službu.
Zároveň sú jednotlivé informácie previazané aj so súvisiacimi povinnosťami poskytovateľov SoS s cieľom zabezpečiť správnosť ich postupov, ktoré sú nevyhnutné pre vznik nároku odkázaných osôb/prijímateľov sociálnych služieb na výplatu PPO (vrátane preddavku a príplatku k PPO), s jeho účelovým využitím na úhradu za poskytovanú sociálnu službu.

Všetky informácie uvedené v tejto časti sa v plnom rozsahu **vzťahujú na všetkých prijímateľov sociálnej služby, ktorá sa v zmysle zákona o PPO začne poskytovať po 1.1.2027 alebo o ktorej poskytovanie od roku 2027 požiadajú.**
Ak tieto osoby boli uvedené v evidencií prijímateľov alebo žiadateľov o tieto SoS v IS SoS k 30.12.2026, týkajú sa ich odlišné podmienky, najmä na priznanie nároku na PPO, a tie sú podrobne spracované v časti 2 tohto dokumentu.

1.1 Účel príspevku a spôsob jeho využitia

Účel PPO (§ 1 zákona o PPO)**:** Príspevok štátu fyzickej osobe odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby ***na úhradu výdavkov na neformálnu starostlivosť alebo formálnu starostlivosť*** (alebo ich kombináciu).

Spôsob využitia PPO:

- **neformálna starostlivosť – NFS (§ 2 zákona o PPO)** – poskytovaná odkázanej osobe v stupni odkázanosti IV a V, môže sa kombinovať aj so sociálnymi službami (považovanými za formálnu starostlivosť). Príspevkom na pomoc pri odkázanosti sa v tejto časti nahrádza peňažný príspevok na opatrovanie poskytovaný do 31.12.2026 podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia.
- **formálna starostlivosť – FS (§ 3 zákona o PPO):**
  - **sociálne služby** (zapísané do registra sociálnych služieb; bez ohľadu na ich zriaďovateľa)
    - ***terénnou formou*** - opatrovateľská služba – podmienkou je, že ide o sociálnu službu vo všeobecnom hospodárskom záujme (SVHZ);
    - ***ambulantnou formou*** v zariadení pre FO odkázané na pomoc inej FO - Rehabilitačné stredisko, Domov sociálnych služieb, Špecializované zariadenie, Denný stacionár – podmienkou je, že ide o sociálnu službu SVHZ;
    - ***pobytovou formou, ak sa sociálna služba poskytuje počas odľahčenia neformálneho opatrovateľa a v období jeho neprítomnosti*** z dôvodu hospitalizácie alebo iných vážnych dôvodov max. 30 dní – podmienkou je, že ide o sociálnu službu SVHZ;
    - ***pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby*** zapísanej do registra sociálnych služieb v zdravotníckom zariadení, ktorým je ***hospic a dom ošetrovateľskej starostlivosti (DOS)***,
    - ***monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,***
    - ***podporné sociálne služby*** - Prepravná služba, Sprostredkovanie tlmočníckej služby, Sprostredkovanie osobnej asistencie, Sprievodcovská a predčitateľská služba, Požičiavanie pomôcok,
  - **služby sociálneho podniku** na starostlivosť o domácnosť a záhradu (servisné poukážky).

1.2 Podmienky nároku na príspevok

(§ 4 zákona o PPO)

- **odkázanosť na pomoc inej osoby** (na základe výroku integrovaného posudku - IP, s výnimkami upravenými v prechodných ustanoveniach najmä pre osoby, ktoré sú prijímateľmi pomoci (v rámci peňažného príspevku na opatrovanie a ambulantných a terénnych sociálnych služieb podmienených odkázanosťou) alebo žiadateľmi o túto pomoc k 30.12.2026)
- **trvalý, prechodný pobyt alebo tolerovaný pobyt z dôvodu dočasného útočiska a bydlisko** (centrum záujmu) **v SR**, alebo práva vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy
  - **Bydlisko (požaduje sa splnenie 2 podmienok):**
    - zamestnanie/evidencia uchádzačov
    - zmluva s lekárom
    - povinné verejné zdravotné poistenie
    - navštevovanie školy, školského zariadenia alebo vysokej školy odkázanou osobou alebo dieťaťom, ktoré má v osobnej starostlivosti
    - trvalý alebo prechodný pobyt neformálneho opatrovateľa v SR
    - poskytovanie sociálnej služby v SR
- **vek 3+**
- **nemožnosť súbehu s rodičovským príspevkom alebo príspevkom na starostlivosť o dieťa poskytovaného na starostlivosť o odkázanú osobu a**
- **nemožnosť súbehu s obdobnou dávkou z iného štátu ako je PPO, rodičovský príspevok alebo príspevok na starostlivosť o dieťa**

Žiadosť o príspevok - konanie:

Fyzická osoba môže o príspevok požiadať UPSVAR (na určenom tlačive) písomne poštou, do podateľne UPSVAR alebo elektronicky cez Ústredný portál verejnej správy (ÚPVS)/Slovensko.sk cez osobitný e-formulár na to určený, v ktorom môže zároveň nahlásiť aj poskytovanie neformálnej alebo formálnej starostlivosti. Splnenie podmienok nároku žiadateľ nemusí osobitne preukazovať (v žiadosti len deklaruje ich splnenie), budú overované cez dostupné informačné systémy počas celej doby trvania nároku (nielen v čase jeho priznania).

Na základe podanej žiadosti bude žiadateľovi vytvorený prístup na špecializovaný online portál pre PPO, ktorý bude obsahovať údaje týkajúce sa nároku na PPO a výplaty PPO, údaje z evidencie a prostredníctvom ktorého bude môcť odkázaná osoba nahlasovať údaje a predkladať doklady o úhrade.

Ak žiadateľ nemá vydaný právoplatný IP, UPSVAR podá podnet na začatie integrovanej posudkovej činnosti). Integrovaný posudok môže byť nahradený komplexným posudkom len v jedinom prípade a to ak bol vydaný podľa zákona č. 447/2008 Z. z. v znení účinnom do 31.8.2025, so stupňom odkázanosti V alebo VI podľa pôvodnej úpravy označovania stupňa odkázanosti a návrhom peňažného príspevku na opatrovanie).

O nároku na PPO vydáva UPSVAR rozhodnutie, ktorého obsahom (ak je priznaný) budú aj sumy nároku na príspevok (v závislosti od stupňa odkázanosti a možného spôsobu využitia príspevku). Ak sa zmení suma nároku na PPO z dôvodu jej úpravy Nariadením vlády SR (sumy nároku na PPO sa môžu upraviť Nariadením vlády SR vždy k 1. januáru), rozhodnutie sa nebude nevydávať. O všetkých zmenách bude odkázaná osoba informovaná aj prostredníctvom špecializovaného portálu pre PPO.

Konanie o nároku na príspevok sa dokončí (záznamom v spise) aj v prípade úmrtia žiadateľa počas konania. Ak vznikne nárok na príspevok a aj nárok na výplatu PPO, tento je predmetom dedičstva (ak sa neposkytne jednorazový príspevok neformálnemu opatrovateľovi po úmrtí osoby, ktorú ako len jeden neformálny opatrovateľ tejto odkázanej osoby, opatroval).

Upozornenie: U osôb, ktoré sú aktívnymi poberateľmi pomoci k 30.12.2026 (osoby opatrované v rámci peňažného príspevku na opatrovanie, na ktorých opatrovanie sa príspevok na opatrovanie žiada, prijímatelia a žiadatelia o ambulantné sociálne služby a opatrovateľskú službu), bude režim priznania nároku odlišný – je upravený v časti 2. tohto materiálu.

1.3 Suma nároku na príspevok
(§ 4 zákona o PPO)

Suma nároku na PPO sa určuje podľa stupňa odkázanosti a spôsobu využitia príspevku:

Stupeň odkázanosti	Výška PPO podľa spôsobu využitia na osobu / mesiac v eur - 2027		
	formálna starostlivosť (FS)	neformálna starostlivosť (NFS)	
		časť na NFS dospelá osoba / dieťa	časť na FS
I	236,50 €		
II	473 €		
III	617 €		
IV	858,50	768,50 €/ 968,50 €	90 €
V	1038,50 €	768,50 €/ 968,50 €	270 €

Sumy na nároku na PPO sa môžu upraviť Nariadením vlády SR vždy k 1.januáru.

Sumu nároku na PPO za konkrétny mesiac je možné využiť len na úhradu za FS alebo NFS poskytnutú v tomto konkrétnom mesiaci, t. j. nevyužitú sumu PPO nemožno preniesť do nasledujúceho obdobia alebo využiť spätne.

Výnimkou je časť PPO určená na FS popri poskytovaní neformálnej starostlivosti (90 € pre stupeň IV a 270 € pre stupeň V). Táto časť (alebo nevyužitý zostatok z nej) sa môže kumulovať maximálne 3 mesiace a naakumulovaná suma (napr. 3 x 270 €) môže byť využitá napríklad na odľahčovaciu službu. Ak nebude suma využitá do 3 mesiacov, vo štvrtom mesiaci zanikne nárok z prvého mesiaca (t.j. vždy môže byť maximálny nárok najviac 3 x 270 € pri stupni odkázanosti V).

V prípade neformálnej starostlivosti, ak odkázaná osoba (prijímateľ PPO) zomrie, neformálny opatrovateľ, ktorý bol jej jediným opatrovateľom a nemá žiadny príjem (dôchodok, zárobok, odmena z opatrovania inej osoby) má nárok na **jednorazový príspevok** v sume dvojnásobku sumy určenej na neformálnu starostlivosť (t.j. 1 537 € za opatrovaného dospelého a 1 937 € za dieťa). Podmienky je neformálny opatrovateľ povinný plniť v mesiaci úmrtia opatrovanej osoby a v nasledujúcom mesiaci).

1.4 Evidencia neformálnej a formálnej starostlivosti (evidencia)
(§ 11 zákona o PPO)

Evidenciu vedie UPSVAR a obsahuje údaje, ktoré sú (okrem iného) podkladom pre vznik nároku na výplatu PPO alebo jeho časti, a to:

a) ***Údaje o odkázanej osobe a o žiadateľovi o PPO***, ak má v evidencii zapísané poskytovanie neformálnej a/alebo formálnej starostlivosti,
b) ***Údaje o vyplatenej časti PPO na formálnu starostlivosť***, ktorá je predmetom evidencie,
c) ***Údaje o poskytovaní neformálnej starostlivosti*** a o neformálnom opatrovateľovi – do evidencie nahlasuje (aj zmeny) odkázaná osoba,
d) ***Údaje o poskytovaní formálnej starostlivosti*** – do evidencie nahlasuje (aj zmeny) odkázaná osoba (nepostačuje evidencia PSS v IS SoS). Do evidencie sa nahlasujú len údaje o formálnej starostlivosti/sociálnej službe , ktorej poskytnutie vykazuje mesačne poskytovateľ SoS), ktorou je:
   - ***opatrovateľská služba,***
   - ***ambulantná sociálna služba*** v zariadení pre FO odkázané na pomoc inej FO - Rehabilitačné stredisko, Domov sociálnych služieb, Špecializované zariadenie, Denný stacionár;
   - ***pobytová sociálna služba*** v zariadení pre FO odkázané na pomoc inej FO***, ak sa sociálna služba poskytuje počas odľahčenia neformálneho opatrovateľa a v období jeho neprítomnosti*** z dôvodu hospitalizácie alebo iných vážnych dôvodov;
   - ***sociálna služba pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby*** v ***hospici a dome ošetrovateľskej starostlivosti (DOS)***,
   - ***monitorovanie a signalizácia potreby pomoci***

Poskytovanie iného druhu FS/sociálnej služby (Prepravná služba, Sprostredkovanie tlmočníckej služby, Sprostredkovanie osobnej asistencie, Sprievodcovská a predčitateľská služba, Požičiavanie pomôcok,) ako aj využitie služieb sociálneho podniku **sa do evidencie nenahlasuje.**

Rozsah nahlasovaných údajov do evidencie zo strany odkázanej osoby o FS/sociálnej službe:

- ***názov, sídlo a IČO poskytovateľa FS/PSS, druh a forma sociálnej služby*** – tieto údaje môže odkázaná osoba nahlásiť aj uvedením identifikátora SoS (ID SoS) vedenom v registri sociálnych služieb v IS SoS,
- ***rozsah SoS v hodinách denne***, ak ide o ambulantnú SoS v ZSS alebo opatrovateľskú službu,
- ***deň začatia a ukončenia*** poskytovania FS/SoS,
- údaj, že je SoS poskytovaná ***bezodkladne***,
- ***miesto poskytovania SoS,***
- ***poradie evidovanej FS/SoS*** (ak sa ich odkázanej osobe poskytuje viac)***, v akom má byť vyplatený príspevok v časti úhrady za FS/SoS - tzv. priority***; ak poradie neurčí odkázaná osoba, určí sa podľa dňa začatia poskytovania FS/SoS.

Odkázaná osoba alebo žiadateľ o príspevok môže údaje do evidencie a ich zmenu nahlasovať UPSVAR písomne poštou alebo elektronicky cez Slovensko.sk so zaručeným elektronickým podpisom (ako všeobecné podanie), ale aj prostredníctvom špecializovaného online portálu pre PPO, ktorý bude na účel PPO vytvorený.

Odkázaná osoba je povinná údaje do evidencie UPSVAR a ich zmenu nahlasovať do **piatich** pracovných dní, inak sa za deň začiatku ich platnosti bude považovať deň ich oznámenia (nie deň uvedený v IS SoS).

Údaje o formálnej starostlivosti - sociálnej službe nahlásené odkázanou osobou do evidencie **budú overované aj voči údajom vedeným poskytovateľmi SoS v IS SoS. Preto je dôležité zo strany poskytovateľov SoS viesť evidenciu svojich prijímateľov riadne, správne a včas.** V nadväznosti na lehotu nahlasovania FS - sociálnej služby do evidencie zo strany odkázanej osoby, je skrátená aj lehota nahlasovania údajov zo strany poskytovateľov SoS do evidencie prijímateľov v IS SoS z 15 na **5 pracovných dní** (§ 105b ods. 2 písm. b) zákona o SoS). Zároveň je **povinnosť viesť evidenciu prijímateľov** upravená aj pre sociálne služby, ktorými sú monitorovanie a signalizácia potreby pomoci a sociálna služba pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v hospici a dome ošetrovateľskej starostlivosti (§ 95 ods. 8 zákona o SoS).

UPSVAR môže rozhodnúť o nezapísaní údajov do evidencie alebo o ich výmaze z evidencie, najmä ak sa nahlasovaná starostlivosť nepovažuje za neformálnu alebo formálnu starostlivosť v zmysle zákona o PPO (napr. ak osoba nahlási do evidencie inú sociálnu službu ako tú, ktorá sa považuje za formálnu starostlivosť). Odkázaná osoba sa môže voči takémuto písomnému rozhodnutiu UPSVAR odvolať do troch pracovných dní odo dňa doručenia písomného rozhodnutia. Vo veciach evidencie koná UPSVAR bezodkladne, v čo najkratšom čase.

1.5 Podmienky nároku na výplatu príspevku
(§ 4 zákona o PPO)

Nárok na výplatu PPO za príslušný mesiac (mesiac „odobratia“ starostlivosti/sociálnej služby) vzniká, ak za tento mesiac

1. **je v evidencii zapísaná neformálna starostlivosť** (ak sa poskytuje),
2. odkázaná osoba preukáže **dokladmi úhradu za formálnu starostlivosť**, ktorá sa nezapisuje do evidencie (ak sa poskytla) - *prepravná služba, požičiavanie pomôcok, sprostredkovanie tlmočníckej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, sprievodcovská a predčitateľská služba, služby sociálneho podniku;* **do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca.**

   Odkázaná osoba môže doklady o úhrade za túto formálnu starostlivosť preukazovať UPSVAR písomne poštou, elektronicky cez e-slovensko (ako všeobecné podanie), ale aj prostredníctvom špecializovaného online portálu pre PPO.

3. **je v evidencii zapísaná formálna starostlivosť** *(opatrovateľská služba, ambulantné ZSS, pobytové ZSS v rámci odľahčenia a neprítomnosti NFO, hospic/DOS, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci – ďalej aj „***SoS, ktorej poskytnutie vykazuje mesačne poskytovateľ SoS***“) a**
   - **poskytovateľ sociálnej služby poslal mesačný výkaz o poskytovanej SoS za príslušný mesiac cez IS SoS** (údaje o rozsahu poskytnutej služby a úhrade za ňu) **do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca**

Doklad o úhrade za formálnu starostlivosť (podporné SoS a sociálny podnik)

Typmi dokladov o úhrade za SoS môžu byť:

- príjmový pokladničný doklad (v prípade platby hotovosťou/kartou)
- poštová poukážka
- potvrdenie o úhrade z banky / výpis z účtu

Minimálny rozsah údajov u úhrade za SoS nevyhnutných na určenie nároku na výplatu PPO

- **Identifikácia sociálnej služby** - IČO (povinné) a priradené ID služby uvedené v IS SoS, (ak nie je uvedené na doklade ID, tak je potrebné aby bol uvedený druh sociálnej služby)
- **Identifikácia prijímateľa SoS -** meno a priezvisko, (prípadne bydlisko)
- **Suma úhrady** (celá požadovaná bez potreby špecifikácie ceny za jednotku)
- **Rozsah odobratej služby** (napr. pri prepravnej službe počet km ...)
- **Obdobie, za ktoré sa platí -** mesiac (**alebo dátum v mesiaci** keď bola vykonaná platba hneď – napr. pri prepravnej službe)
- **Dátum úhrady**

V prípade, že zo samotného dokladu o úhrade nie je možné zistiť stanovený minimálny rozsah údajov, (najmä v prípade bankového prevodu, platbe kartou a poštovej poukážky) je potrebné do konania o výplate predložiť aj iný doklad, ktorý tieto údaje obsahuje (výpočtový/evidenčný list, faktúru alebo zmluvu o poskytovaní sociálnej služby). Doplňujúci doklad by mal obsahovať informácie o spôsobe platby, aby ich bolo možné s úhradou/dokladom o úhrade spárovať.

Aj z týchto dôvodov je **potrebné zo strany poskytovateľov SoS, ktorých úhradu odkázaná osoba preukazuje dokladmi, aby tieto mali všetky uvedené potrebné náležitosti, s cieľom predísť potrebe ďalšieho zisťovania a preukazovania zo strany odkázanej osoby, ako aj riziku neuznania týchto dokladov zo strany UPSVAR.**

Mesačný výkaz o poskytnutej službe

(§ 105a ods. 2 písm. j) a ods. 10 a § 105b ods. 2 písm. d zákona o SoS – ako „evidencia údajov o poskytnutej SoS prijímateľovi SoS za mesiac“ s poskytnutím údajov do ISoS najneskôr do siedmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bola sociálna služba poskytnutá)

Poskytovateľ sociálnej služby *(ktorej poskytnutie vykazuje mesačne poskytovateľ SoS)*, ktorou je

- opatrovateľská služba
- ambulantná SoS v zariadení podmienenom odkázanosťou,
- pobytová SoS v zariadení podmienenom odkázanosťou, ak sa SoS poskytuje počas odľahčenia neformálneho opatrovateľa a v období jeho neprítomnosti z dôvodu hospitalizácie alebo iných vážnych dôvodov;
- pomoci pri odkázanosti poskytovaná v hospici a dome ošetrovateľskej starostlivosti a
- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,

je povinný viesť v IS SoS evidenciu údajov o poskytnutej SoS prijímateľovi SoS za mesiac („**Mesačný výkaz o poskytnutej SoS**“), ktorej **obsahom sú**:

1. osobné údaje o prijímateľovi SoS *(vo výkaze predvyplnené podľa evidencie prijímateľov)*,
2. rozsah poskytnutej SoS za mesiac *v príslušnej jednotke (mesiac, hodina, deň)*,

3. sumu úhrady za poskytnutú SoS za mesiac *(suma úhrady zodpovedá rozsahu odobratej služby a sume úhrady podľa cenníka sociálnej služby –"predpis úhrady" bez ohľadu na príjem prijímateľa)*,
4. ďalšie údaje, ktoré súvisia s poskytnutou SoS (*napr. aj č. účtu PSS, na ktorý bude PPO za prijímateľa zasielaný)*.

Výkaz v IS SoS bude vypĺňaný poskytovateľom SoS **sumárne (jeden) za všetkých prijímateľov**, ktorí sú aspoň 1 deň vo vykazovanom mesiaci evidovaní v evidencii prijímateľov SoS. Údaje o prijímateľoch budú vo výkaze predvyplnené. (obdobne ako je to pri výkazoch P09 na účely opatrovateľskej služby pri zapojení do Národného projektu Podpora opatrovateľskej služby).

Poskytovateľ **je povinný mesačný výkaz zaslať do IS SoS do 7. kalendárneho dňa nasledujúceho po mesiaci, za ktorý je poskytnutie SoS vykazované** (t.j. za január do 7. februára) - § 105b ods. 2 písm. d) zákona o SoS.

Ak lehota nebude dodržaná, na údaje z výkazu sa pri určovaní nároku na výplatu PPO u žiadneho z prijímateľov neprihliada a PPO nebude poskytovateľovi na úhradu za túto SoS (formálnu starostlivosť) vyplatený. *Zmeškanie lehoty bude tolerované (max. 3 pracovné dni) len v prípade potvrdeného výpadku informačného systému).* **Zároveň pri nedodržaní tejto lehoty poskytovateľ SoS nebude oprávnený za tento mesiac požadovať od prijímateľa (ani jeho blízkych osôb) zaplatenie úhrady za sociálnu službu a takto nezaplatenú úhradu nemožno považovať ani za pohľadávku** (§ 72 ods. 12 a § 73a ods. 10 zákona o SoS)**.**

V IS SoS bude formulár mesačného výkazu prvýkrát dostupný na začiatku januára 2027 a k jeho vypĺňaniu bude poskytovateľom poskytnutá metodika.

Všetky mesačné výkazy bude mať PSS dostupné vo svojom účte (medzi výkazmi odoslanými na spracovanie – cez funkciu Ctrl+P je možná ich tlač aj uloženie do pdf.)

Doklady o úhrade za SoS zo strany odkázanej osoby a mesačné výkazy zo strany PSS do IS SoS je potrebné predkladať za poskytnutú službu v určenej lehote bez ohľadu na to či bol už nárok na PPO priznaný, t.j. za každý mesiac poskytnutej SoS, bez ohľadu na stav, konania o priznaní PPO. Na doklady a výkazy za mesiace predchádzajúce právoplatnému rozhodnutiu o priznaní PPO doručené až po priznaní nároku na PPO sa nebude prihliadať a nebude možné nárok na výplatu uplatniť a priznať spätne. **Výkazy za mesiac odobratej sociálnej služby je potrebné teda vždy doručiť do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca.** To znamená, ak bola FS odobratá v januári, do 7. februára aj v prípade, že sa o nároku na PPO stále koná a nebolo ešte rozhodnuté.

Ak lehota na predloženie dokladov o úhrade za SoS zo strany odkázanej osoby alebo mesačných výkazov zaslaných do IS SoS nebude dodržaná, na údaje/doklady predložené po 7. kalendárnom dni nasledujúceho mesiaca sa pri určovaní nároku na výplatu PPO neprihliada a tieto údaje/doklady nemožno uplatniť spätne ani v nasledujúcom období (mesiaci).

O nároku na výplatu PPO UPSVAR nevydáva a nedoručuje odkázanej osobe rozhodnutie v prípade, že v plnom rozsahu vyhovuje všetkým evidovaným a preukázaným údajom a vyplatí PPO v požadovanej sume (najviac do sumy nároku odkázanej osoby na PPO). Ak sa však odkázanej osobe poskytuje aj FS/sociálna služba, ktorá je predmetom evidencie a PPO sa v časti na formálnu starostlivosť podľa mesačnému výkazu vypláca priamo poskytovateľovi SoS, UPSVAR namiesto rozhodnutia o nároku na výplatu PPO (aj v prípade vyhovenia v plnom rozsahu) vydá **oznámenie o nároku na výplatu PPO**, ktoré obsahuje údaj o tom, v akých častiach sa PPO vyplatí

- odkázanej osobe (ak sa jej poskytuje aj neformálna starostlivosť a/alebo predložila doklady za inú FS (podporné sociálne služby a sociálny podnik) a
- poskytovateľom FS/SoS, ktorá je predmetom evidencie a za jej poskytovanie bol zaslaný poskytovateľom SoS mesačný výkaz do IS SoS.

Toto oznámenie o nároku na výplatu PPO sa doručuje odkázanej osobe prostredníctvom špecializovaného portálu pre PPO. Ak odkázaná osoba nie je prihlásená do špecializovaného portálu, môže požiadať o písomné vyhotovenie tohto oznámenia.

V prípade, ak UPSVAR nevyhovie v plnom rozsahu preukázaným údajom a nárok na výplatu nevznikne alebo vznikne v menšom rozsahu UPSVAR vyhotovuje a doručuje odkázanej osobe písomné rozhodnutie, voči ktorému sa môže odkázaná osoba odvolať. Odvolanie však nemá odkladný účinok, t.j. nárok sa vyplatí v priznanej časti (a v prípade vyhovenia odvolaniu sa doplatí dodatočne).

1.6 Výplata príspevku
(§ 5 zákona o PPO)

UPSVAR príspevok vyplatí do konca mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý má odkázaná osoba nárok na výplatu, t.j. po mesiaci, v ktorom bola starostlivosť odobratá. Ak bola teda napríklad sociálna služba/FS poskytnutá v januári, PPO bude, na základe predložených údajov a dokladov do 7. februára, vyplatený do konca februára.

Príspevok (najviac do výšky nároku podľa stupňa odkázanosti a spôsobu využitia) sa vypláca **podľa toho, aký typ starostlivosti bol zo strany odkázanej osoby odobratý**:

1. **odkázanej osobe sa vyplatí** (spôsobom aký určila – účet/poštová poukážka) časť PPO na
   a) **neformálnu starostlivosť** (ak bola zapísaná do evidencie aspoň jeden deň v sledovanom mesiaci)
   b) **formálnu starostlivosť** – podľa preukázanej úhrady zo strany odkázanej osoby (do 7. kalendárneho dňa nasledujúceho mesiaca) dokladom o úhrade zaslaným UPSVAR za
      - ***podporné sociálne služby*** - Prepravná služba, Sprostredkovanie tlmočníckej služby, Sprostredkovanie osobnej asistencie, Sprievodcovská a predčitateľská služba, Požičiavanie pomôcok,
      - **služby sociálneho podniku** na starostlivosť o domácnosť a záhradu (servisné poukážky),

2. **na účet poskytovateľa sociálnej služby** (uvedený v mesačnom výkaze o poskytnutej SoS) **sa vyplatí** časť PPO na **FS/SoS zapísanú do evidencie a preukázanú mesačným výkazom od PSS, ktorou je**
   - ***opatrovateľská služba,***
   - ***ambulantná sociálna služba*** v zariadení pre FO odkázané na pomoc inej FO - Rehabilitačné stredisko, Domov sociálnych služieb, Špecializované zariadenie, Denný stacionár;
   - ***pobytová sociálna služba*** v zariadení pre FO odkázané na pomoc inej FO***, ak sa sociálna služba poskytuje počas odľahčenia neformálneho opatrovateľa a v období jeho neprítomnosti*** z dôvodu hospitalizácie alebo iných vážnych dôvodov;
   - ***sociálna služba pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby*** v ***hospici a dom ošetrovateľskej starostlivosti***,
   - ***monitorovanie a signalizácia potreby pomoci.***

   Poskytovateľovi sociálnej služby sa príspevok bude vyplácať úhrnne (v jednej sume) za všetkých prijímateľov SoS podľa údajov v zaslanom mesačnom výkaze a schválenej sumy nároku na výplatu a podľa miesta ich trvalého alebo prechodného pobytu (t.j. platbu môže realizovať aj viac UPSVAR podľa miestnej príslušnosti).

   V prípade, ak je príspevok doplácaný spätne (za obdobie konania o nároku na PPO, alebo na základe doplatku), doplatok za formálnu starostlivosť vykazovanú poskytovateľom nevyplatí poskytovateľovi SoS, ale vyplatí sa **odkázanej osobe** (spôsobom aký určila – účet/poštová poukážka). V prípade doplatku za obdobie konania o nároku na PPO sa nárok za obdobie do mesiaca predchádzajúceho mesiacu právoplatnosti rozhodnutia o priznaní PPO doplatí odkázanej osobe a od mesiaca právoplatnosti sa vyplatí už PSS.

Výplata PPO na úhradu za FS/SoS zapísanú do evidencie a preukázanú mesačným výkazom od PSS (v bode 2) má prednosť pred výplatou na úhradu za FS podľa preukázanej úhrady zo strany odkázanej osoby (podporné SoS a sociálny podnik v bode 1.b). To znamená, že na účel výplaty PPO za FS sa prioritne nárok odkázanej osoby čerpá na FS/SoS preukazovanú poskytovateľom SoS *(opatrovateľská služba, ambulantné ZSS, pobytové ZSS v rámci odľahčenia a neprítomnosti NFO, hospic/DOS, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci).*

1.7 Príplatok k príspevku
(§ 8 zákona o PPO)

Na príplatok k PPO má nárok **prijímateľ ambulantnej služby v ZSS podmienenom odkázanosťou** (*Rehabilitačné stredisko, Domov sociálnych služieb, Špecializované zariadenie, Denný stacionár)*, ktorému sa v čase poskytovania SoS **súčasne počas celého mesiaca poskytuje aj NFS** najviac jedným neformálnym opatrovateľom, ak

- **má nárok na výplatu PPO** za daný mesiac,
- **jeho príjem a príjem s ním posudzovaných osôb, je nižší ako 3,5-násobok sumy životného minima** - príjem sa posudzuje podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, t. j. príjem za predchádzajúci rok, ktorý sa v júli prehodnocuje; nezapočítava sa odmena/príjem z PPO neformálneho opatrovateľa žijúceho v spoločnej domácnosti s odkázanou osobou ;
- **a hodnota jeho majetku nepresahuje sumu 50 000 €** - posudzuje sa podľa zákona č. 447/2008 Z. z. a preukazuje sa odkázanou osobou Vyhlásením, ktorého vzor je upravený v prílohe tohto zákona.

Konanie o nároku na príplatok k PPO

Konanie o nároku na príplatok k PPO **začína UPSVAR z vlastného podnetu** (odkázaná osoba o neho nežiada) **ak v čase konania o nároku na výplatu PPO:**

- je v evidencii zapísané poskytovanie ambulantnej služby v ZSS a poskytovanie NFS jedným NFO počas celého mesiaca a
- poskytovateľ SoS zaslal do IS SoS **mesačný výkaz o SoS, v ktorom výška úhrady za SoS poskytovanú tomuto prijímateľovi presiahne sumu nároku odkázanej osoby na PPO určenú na FS popri poskytovaní NFS** (90 € pre stupeň IV a 270 € pre stupeň V) **a prenesenú „kumulovanú" sumu tohto nároku** (najviac za 2 mesiace spätne).

Následne úrad vyzve odkázanú osobu na predloženie dokladov o príjme a vyhlásenia majetku, ak týmito dokladmi už nedisponuje z iného dôvodu (napr. poskytovanie peňažného príspevku na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia). Ak odkázaná osoba nevyhovie výzve úradu v určenej lehote, konanie sa zastaví.

Po preskúmaní podmienok UPSVAR vydá písomné rozhodnutie o nároku na príplatok k PPO (odvolanie nemá odkladný účinok), ktorého obsahom bude informácia o **maximálnej výške príplatku na PPO, na ktorú môže vzniknúť nárok:**

- 399 € mesačne pre odkázanú osobu v stupni IV,
- 329 € mesačne pre odkázanú osobu v stupni V.

To znamená, že na úhradu za ambulantnú SoS môže (po splnení všetkých podmienok), vzniknúť odkázanej osobe nárok na výplatu PPO až vo výške

- 489 € (u prijímateľa v stupni IV) - 90 € z časti PPO určenej na FS a príplatku max. v sume 399 € a
- 599 € (u prijímateľa v stupni IV) - 270 € z časti PPO určenej na FS a príplatku max. v sume 329 €;
  t.j. až do sumy finančného príspevku z MPSVR, ktorý sa neverejným a obecným poskytovateľom poskytuje do roku 2026 a od roku 2027 je zrušený (so zavedením prechodného obdobia pre rok 2027).

UPSVAR po vydaní rozhodnutia nároku na príplatok k PPO určí konkrétnu výšku príplatku na PPO za mesiac, v ktorom sa ambulantná SoS poskytla, na základe údajov z mesačného výkazu PSS. **Takto určená výška príplatku sa vypláca spolu s nárokom na výplatu PPO priamo poskytovateľovi SoS** (na účet uvedený v mesačnom výkaze).

Ak odkázaná osoba plní podmienky nároku na príplatok k príspevku *(poskytovanie ambulantnej služby v ZSS a poskytovanie NFS jedným NFO počas celého mesiaca a podmienky pre príjem a majetok)* o nároku na príplatok PPO sa nekoná každý mesiac, ale v rámci konania o výplate o PPO sa určuje aj výška nároku na výplatu príspevku k PPO. Táto výška príplatku k PPO môže byť každý mesiac iná (v závislosti od disponibilnej výšky nároku odkázanej osoby na PPO a podľa sumy úhrady uvedenej v mesačnom výkaze PSS). To znamená, že aj v prípade, že nárok na výplatu príplatku k príspevku bude v sume 0 €, nárok na samotný príplatok nezanikne a výška nároku na jeho výplatu bude prepočítavaná počas celej doby plnenia podmienok nároku na príplatok k PPO.

Určenie výšky nároku na výplatu príplatku

Príplatok k príspevku za kalendárny mesiac sa určí ako rozdiel sumy úhrady za poskytnutú formálnu starostlivosť ambulantnou formou (uvedenej poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze) a súčtu časti príspevku určenej na FS a sumy preneseného nároku,

- najviac v sume súčinu sumy 3,06 € a počtu hodín poskytnutej ambulantnej SoS (podľa výkazu PSS) po odpočítaní časti príspevku určenej na formálnu starostlivosť a sumy preneseného nároku, ak stupeň odkázanosti odkázanej osoby je IV,
- najviac v sume súčinu sumy 3,74 eura a počtu hodín poskytnutej ambulantnej SoS (podľa výkazu PSS) po odpočítaní časti príspevku určenej na formálnu starostlivosť a sumy preneseného nároku, ak stupeň odkázanosti odkázanej osoby je V.

Príklady výpočtu nároku na výplatu príplatku k PPO

Príklad 1 (odkázaná osoba v IV. stupni):
- počet hodín ambulantnej SoS, ktoré PSS podľa mesačného výkazu poskytol odkázanej osobe: 160 h.
- úhrada za poskytnutú ambulantnú SoS podľa mesačného výkazu PSS: 600 €
- disponibilný zostatok na FS na aktuálny mesiac = 110 € (90 € - časť PPO určená na FS + 20 € prenesený zostatok časti PPO na FS z predchádzajúceho mesiaca)

Výpočet:
Rozdiel sumy úhrady za poskytnutú ambulantnú FS podľa mesačného výkazu a disponibilného zostatku: **600 € - (90 € + 20 €) = 490 €**
Maximálna možná výška príplatku: 160 hod. (podľa výkazu PSS) x 3,06 (hodinová „sadzba“ podľa zákona) = 489,60 €
Výška príplatku: 489,60 € (max. výška príplatku) – 110 € (disponibilný zostatok) **= 379,60 €** (suma príplatku nemôže prekročiť sumu 399 €).

Príklad 2 (odkázaná osoba v V. stupni):
- počet hodín ambulantnej SoS, ktoré PSS podľa mesačného výkazu poskytol odkázanej osobe: 100 h.
- úhrada za poskytnutú ambulantnú SoS podľa mesačného výkazu PSS: 700 €
- disponibilný zostatok na FS na aktuálny mesiac = 270 € (270 € - časť PPO určená na FS + 0 € prenesený zostatok časti PPO na FS z predchádzajúceho mesiaca)

Výpočet:
Rozdiel sumy úhrady za poskytnutú ambulantnú FS podľa mesačného výkazu a disponibilného zostatku: **700 € - 270 = 430 €**
Maximálna možná výška príplatku: 100 hod. (podľa výkazu PSS) x 3,74 (hodinová „sadzba“ podľa zákona) = 374 €
Výška príplatku: 374 € (max. výška príplatku) – 270 € (disponibilný zostatok) **= 104 €** (suma príplatku nemôže prekročiť sumu 327 €).

Výplata príplatku

Príplatok k príspevku sa za kalendárny mesiac vypláca spolu s príspevkom, t. j. v časti určenej na formálnu starostlivosť sa vyplatí priamo poskytovateľovi SoS na účet uvedený v mesačnom výkaze, spolu so sumou nároku na výplatu samotného PPO na túto sociálnu službu. Vyplatená suma PPO bude odkázanej osobe oznamovaná rovnako ako pri výplate PPO v rámci **oznámenia o nároku na výplatu PPO,** ktoré sa doručuje odkázanej osobe prostredníctvom špecializovaného portálu pre PPO. Ak odkázaná osoba nie je prihlásená do špecializovaného portálu, môže požiadať o písomné vyhotovenie tohto oznámenia.

1.8 Preddavok na príspevok
(§ 10 zákona o PPO)

Na preddavok na príspevok má nárok osoba, ktorá

- požiadala o PPO
- spĺňa podmienky nároku na príspevok (v časti 1.2),
- o jej odkázanosti nebolo právoplatne rozhodnuté (t.j. nemá vydaný právoplatný integrovaný posudok),
- poskytuje sa jej formálna starostlivosť (ambulantná SoS alebo opatrovateľská služba) **bezodkladne; táto skutočnosť musí byť zrejmá z evidencie prijímateľov SoS vedenej v IS SoS** (označením príznaku "bezodkladnosť") a
- neposkytuje sa jej neformálna starostlivosť.

Žiadosť o preddavok - konanie:

Fyzická osoba môže o preddavok požiadať písomne poštou alebo elektronicky so zaručeným podpisom, cez osobitný formulár žiadosti na to určený, v ktorom zároveň nahlási aj poskytovanie formálnej starostlivosti bezodkladne.
Splnenie podmienok nároku (§ 4 ods. 1 zákona o PPO) žiadateľ nemusí osobitne preukazovať (v žiadosti len deklaruje ich splnenie), budú overované cez dostupné informačné systémy počas celej doby trvania nároku (nielen v čase jeho priznania). Po preskúmaní podmienok UPSVAR vydá písomné rozhodnutie o nároku na preddavok k PPO (odvolanie nemá odkladný účinok).

Suma nároku na preddavok a výplata

Preddavok sa za jednotlivé mesiace poskytnutej FS/sociálnej služby poskytuje **vo výške sumy úhrady za sociálnu službu vykázanej poskytovateľom v mesačnom výkaze, najviac však do sumy PPO vo výške pre III. stupeň odkázanosti, t.j. v sume najviac 617 €.**

Preddavok sa za kalendárny mesiac vypláca do konca mesiaca nasledujúcom po poskytnutí sociálnej služby bezodkladne priamo poskytovateľovi SoS na účet uvedený v mesačnom výkaze.

Zánik nároku na preddavok

Nárok na preddavok trvá a poskytuje sa (ak sú splnené podmienky jeho poskytovania) len do ukončenia konania o nároku na samotný PPO.

- **Ak UPSVAR rozhodnutím neprizná nárok na PPO**, nárok na preddavok zanikne uplynutím mesiaca, v ktorom UPSVAR právoplatne rozhodol o PPO, t. j. v nasledujúcom mesiaci bude ešte vyplatený preddavok za predchádzajúci mesiac, v ktorom sa sociálna služba bezodkladne poskytla.
- **Ak UPSVAR rozhodne o vzniku nároku na PPO,** nárok na preddavok zanikne od prvého dňa mesiaca, v ktorom UPSVAR právoplatne rozhodol o PPO, t. j. od nasledujúceho mesiaca sa už bude vyplácať PPO.
  Ak suma vzniknutého nároku na PPO bude podľa stupňa odkázanosti prijímateľa SoS vyššia, UPSVAR rozhodne o doplatení PPO do sumy nároku na výplatu, ak prevyšovala sumu vyplateného preddavku. To znamená, že ak suma úhrady uvedená v mesačnom výkaze poskytovateľa SoS bola vyššia ako UPSVAR vyplatil (najviac 617 €) a suma nároku odkázanej osoby bude podľa stupňa jej odkázanosti viac ako 617 € (t.j. jej stupeň odkázanosti podľa integrovaného posudku bude IV alebo V), rozdiel sumy uvedenej v mesačnom výkaze a vyplatenej sumy PPO bude doplatený. Tento rozdiel bude vyplatený priamo odkázanej osobe (nie poskytovateľovi SoS), nakoľko vzhľadom na mechanizmus určenia úhrady za poskytnutú službu upravený v § 72 ods. 11 zákona o SoS, odkázaná osoba už tento rozdiel poskytovateľovi SoS uhradila.

1.9 Špecializovaný portál PPO
(§ 16b zákona o PPO)

Cieľom špecializovaného portálu pre PPO prevádzkovaného Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny je digitalizovať celý proces a najmä uľahčiť realizáciu úkonov súvisiacich s PPO a to odkázanej osobe alebo osobe, ktorá je poverená konať za ňu či neformálnu opatrovateľovi. Všetky podania a oznámenia, ktoré sú povinní alebo chcú vykonať, však môžu naďalej UPSVAR podávať aj listinne – osobne, poštou alebo elektronicky so

zaručeným elektronickým podpisom (cez Ústredný portál verejnej správy/ Slovensko.sk). Účelom špecializovaného portálu pre PPO bude užívateľsky jednoduchým a prístupným spôsobom umožniť vykonávať právne úkony podľa zákona o PPO (neverejná časť po prihlásení v zodpovedajúcej roly napríklad odkázaná osoba, neformálny opatrovateľ a podobne) a zároveň poskytovať relevantné informácie širšej verejnosti (verejná časť).

Najmä teda ide o

- **umožnenie vykonávania právnych úkonov podľa zákona o PPO,** ako napr.
  - oznamovať do evidencie údaje o poskytovateľovi neformálnej starostlivosti a jeho zmenu, oznámenie neprítomnosti opatrovateľa a jeho "náhradu" v tomto čase
  - oznamovať do evidencie údaje o poskytovaní formálnej starostlivosti - sociálnej služby (ktorá je predmetom evidencie) a zmeny v jej poskytovaní - tieto údaje budú prepojené/kontrolované aj voči IS SoS, avšak je povinnosťou odkázanej osoby ich nahlásiť do evidencie,
  - predkladať doklady o úhrade za formálnu starostlivosť (podporné sociálne služby a služby sociálneho podniku, ktoré nie sú predmetom evidencie), ktorá bola poskytnutá a zaplatená odkázanou osobou v predchádzajúcom mesiaci.
- **poskytovanie všetkých relevantných informácií** o nároku odkázanej osoby na PPO, o nárokoch na výplatu a o všetkých podaniach, oznámeniach a údajoch, ktoré oprávnená osoba na portáli vykonala alebo predložila.

Prístup do časti portálu PPO umožňujúceho vykonávanie právnych úkonov a poskytujúceho individualizované údaje (neverejná časť) bude podmienený prihlásením sa do účtu, prostredníctvom prihlasovacieho mena a hesla, ktoré bude generované po úspešnej autentifikácii a identifikácii prihlasovanej osoby. Do účtu odkázanej osoby bude mať okrem samotnej odkázanej osoby prístup aj jeho zákonný zástupca. V prípade, že odkázaná osoba poverí výkonom úkonov súvisiacich s PPO inú osobu, po predložení relevantných dokladov (splnomocnenia), bude mať rovnako vytvorený prístup k údajom v účte osoby, ktorú zastupuje, po vytvorení svojho účtu na portáli. Prístup k svojim údajom s možnosťou nahlasovania zmien alebo nahlásenia odľahčenia bude mať aj neformálny opatrovateľ, ktorého odkázaná osoba nahlási do evidencie.

Možné spôsoby prihlásenia sa do portálu PPO:

1. **Ústredný portál verejnej správy** (UPVS)/ Slovensko.sk – autentifikácia cez občiansky preukaz s čipom (eID) a bezpečnostný osobný kód (BOK) alebo
2. **Login a heslo pridelené po jednorazovom overení tvárovej biometrie** (po oskenovaní občianskeho preukazu a overení tváre). Po úspešnom overení identity bude používateľovi vytvorený účet. Prihlasovacie meno bude zaslané na e-mailovú adresu a heslo na telefónne číslo používateľa.
3. **Manuálne vytvorenie účtu len v prípade neúspešného biometrického overenia** – ak overenie prostredníctvom tvárovej biometrie nebude úspešné, používateľ požiada o vytvorenie prístupu prostredníctvom referenta na UPSVAR.

Portál bude poskytovať aj základne informácie o tom, kto môže príspevok dostať, ako oň požiadať, ako prebieha konanie, aká je jeho výška a čo je potrebné UPSVAR oznamovať a v akých lehotách, bez potreby prihlásenia sa do účtu na portáli prihlasovacím menom a heslom.

Poskytovatelia sociálnych služieb nebudú mať na Portáli PPO žiadne vykazovacie povinnosti a k údajom na portáli v účte odkázanej osoby - prijímateľa nebudú mať prístup.

2. Prechod na systém PPO u existujúcich prijímateľov SoS a žiadateľov o ich poskytnutie

Táto časť sa zameriava na konkrétne informácie o postupoch a procesoch súvisiacich s prechodom na systém príspevku na pomoc pri odkázanosti u osôb, ktorým je k 30. decembru 2026 už sociálna služba, ktorá sa považuje za formálnu starostlivosť podľa zákona o PPO poskytovaná, alebo o jej poskytovanie požiadali a osôb opatrovaných v rámci peňažného príspevku na opatrovanie (PPNO) alebo u ktorých sa o tento PPNO žiada.

Informácie sa budú týkať začatia a priebehu konania o nároku na PPO, možnosti poskytovať prechodný preddavok do skončenia konania o PPO počas poskytovania sociálnej služby, ale aj súvisiacich povinností poskytovateľov sociálnych služieb a otázok týkajúcich sa určovania výšky úhrady za sociálnu službu s použitím PPO na úhradu za jej poskytovanie.

2.1 Konanie o nároku na PPO z vlastného podnetu UPSVAR (§ 19 a 20 zákona o PPO)

O nároku na PPO **začne UPSVAR k 1.1.2027 konanie z vlastného podnetu** o

1. **fyzickej osobe opatrovanej v rámci peňažného príspevku na opatrovanie**, ktorý právoplatne patril jej opatrovateľovi k 30.12.2026 (ďalej len "opatrovaný z PPNO"),
2. **fyzickej osobe, na ktorej opatrovanie bola podaná žiadosť o peňažný príspevok na opatrovanie** a k 30.12.2026 nebolo o tejto žiadosti právoplatne rozhodnuté (ďalej len "žiadateľ o PPNO"),
3. **prijímateľovi ambulantnej sociálnej služby podmienenej odkázanosťou** *(rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár)* a prijímateľovi **opatrovateľskej služby** (ďalej len "prijímateľ SoS/FS") k 31.12.2026, a
4. **žiadateľovi o poskytovanie ambulantnej sociálnej služby podmienenej odkázanosťou** *(rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár)* a **opatrovateľskej služby** (ďalej len "žiadateľ o SoS/FS") k 31.12.2026, a

Údaje relevantné ku konaniu UPSVAR získa z dostupných informačných systémov, a to:

- údaje o opatrovaných z PPNO a žiadateľoch o PPNO z Informačného systému riadenie sociálnych dávok, v ktorom UPSVAR vedie agendu peňažného príspevku na opatrovanie a
- údaje o prijímateľoch SoS/FS a žiadateľoch o SoS/FS z IS SoS, v ktorom vedú poskytovatelia SoS, obec a vyššie územné celky príslušné evidencie.

Tieto údaje budú UPSVAR z informačných systémov poskytnuté najneskôr do 15. 1. 2027 a zapíše ich do evidencie neformálnej a formálnej starostlivosti – **nie je potrebné ich zo strany odkázanej fyzickej osoby do evidencie nahlasovať**.
Preto je nevyhnutné aby do konca roka 2026 poskytovatelia uvedených SoS *(ambulantné ZSS - rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba) ako* ***aj obce a vyššie územné celky***, ktoré evidovali žiadosti o zabezpečenie poskytovania týchto SoS **overili správnosť všetkých nimi vedených údajov v príslušných evidenciách v IS SoS a prípadne údaje opravili.**
Na základe údajov vedených v týchto evidenciách úrad rozhodne o nároku fyzickej osoby na PPO, vrátane sumy nároku na PPO, v závislosti od stupňa odkázanosti fyzickej osoby (prijímateľa/žiadateľa), ktorý je v IS SoS uvedený.
V prípade, že pre UPSVAR nebudú v konaní o PPO údaje z informačných systémov postačovať, vyzve fyzickú osobu, o ktorej nároku na PPO koná, aby tieto údaje doložila alebo preukázala v určenej lehote. Ak fyzická osoba tejto výzve nevyhovie, UPSVAR konanie zastaví.

UPSVAR na základe získaných údajov a údajov dostupných z informačných systémov verejnej správy overí plnenie podmienok nároku na PPO (§ 4 zákona) o PPO, t.j.:

- **trvalý, prechodný pobyt alebo tolerovaný pobyt z dôvodu dočasného útočiska v SR a bydlisko** (centrum záujmu), alebo práva vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy

- **Bydlisko (požaduje sa splnenie 2 podmienok,** u týchto fyzických osôb, kde úrad koná z vlastného podnetu od začiatku roka 2027, sa podmienka bydliska považuje za splnenú kým sa nepreukáže opak)**:**
  - zamestnanie/evidencia uchádzačov
  - zmluva s lekárom
  - povinné verejné zdravotné poistenie
  - navštevovanie školy
  - trvalý alebo prechodný pobyt neformálneho opatrovateľa v SR
  - poskytovanie sociálnej služby v SR

- **vek 3+**
- **nemožnosť súbehu s rodičovským príspevkom alebo príspevkom na starostlivosť o dieťa -** osobitne je potrebné zdôrazniť túto podmienku a v prípade ak sa formálna starostlivosť - sociálna služba poskytuje k 30.12.2026 dieťaťu, ktorého rodičovi sa poskytujú tieto príspevky, je potrebné z jeho strany zvážiť podať žiadosť o jeho odňatie; v opačnom prípade nárok na PPO priznaný nebude;
- **nemožnosť súbehu s obdobnou dávkou z iného štátu ako je PPO, rodičovský príspevok alebo príspevok na starostlivosť o dieťa;** u týchto fyzických osôb, kde úrad koná z vlastného podnetu, sa táto podmienka považuje za splnenú kým sa nepreukáže opak;
- **odkázanosť na pomoc inej osoby –** pre skúmanie tejto podmienky, resp. stanovenie stupňa odkázanosti sú pre tieto osoby zákonom o PPO (§ 20) stanovené osobitné podmienky:
  1. na určenie stupňa odkázanosti sa použije stupeň odkázanosti uvedený v integrovanom posudku, ak bol odkázanej osobe vydaný,
  2. ak integrovaný posudok vydaný nebol, UPSVAR v tomto konaní nemusí podať podnet na jeho vydanie, ak
     a. Ide o FO opatrovanú z PPNO, ktorej stupeň odkázanosti možno určiť podľa komplexného posudku vydaného podľa zákona č. 447/2008 Z. z. v znení účinnom do 31.8.2025; a ak stupeň nie je v komplexnom posudku uvedený, považuje sa za FO so stupňom odkázanosti IV.
     b. Ide o FO, na ktorej opatrovanie sa žiada PPNO a konanie o IP začalo, stupeň sa určí (a o nároku na PPO sa rozhodne) až po skončení tohto konania,
     c. Ide o prijímateľa alebo žiadateľa o sociálnu službu - formálnu starostlivosť, o ktorom sa koná a jeho stupeň možno určiť na základe rozhodnutia o odkázanosti na túto sociálnu službu vydaného podľa zákona o SoS v znení účinnom do 31.8.2025. Odkázaná osoba nebude povinná rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu predkladať (ak ju UPSVAR na to nevyzve za účelom overenia), použije sa údaj o stupni odkázanosti uvedený poskytovateľom SoS v IS SoS.
        Ak ide o prijímateľa, ktorému sa sociálna služba poskytuje bezodkladne (bez vydaného integrovaného posudku alebo rozhodnutia o odkázanosti na túto sociálnu službu), konanie o vydaní IP bolo začaté a stupeň sa určí (a o nároku na PPO sa rozhodne) až po skončení tohto konania. V tomto prípade UPSVAR nerozhodne do skončenia konania o IP o nároku na PPO. Môže sa priznať len nárok na "nábehový preddavok" - podmienky sú nižšie v časti 2.3. aj pre prijímateľov SoS bezodkladne.

Pri určovaní stupňa odkázanosti v zmysle týchto podmienok (kedy nie je vydaný právoplatný integrovaný posudok) je potrebné prihliadať na ďalšie situácie, ktoré sa bežne pri poskytovaní pomoci pri odkázanosti vyskytujú:

- **FO, o ktorej nároku na PPO sa koná, sa poskytuje súčasne aj neformálna starostlivosť aj formálna starostlivosť** (ambulantná alebo terénna SoS) - ak je stupeň odkázanosti podľa komplexného posudku (na účely neformálnej starostlivosti) odlišný od stupňa odkázanosti podľa rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu (uvedený poskytovateľom SoS v IS SoS), stupeň sa určí podľa aktuálnejšieho z týchto dokladov (v poradí posledného vydaného). Nakoľko UPSVAR nedisponuje rozhodnutiami o odkázanosti na sociálnu službu, odkázaná osoba bude povinná rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu predložiť UPSVAR, ak ju na to vyzve, za účelom porovnania aktuálnosti posudkov na tento účel.

- **FO, o ktorej nároku na PPO sa koná, sa poskytuje súčasne viac druhov formálnej starostlivosti** (napr. ambulantná aj terénna SoS) alebo o ich poskytnutie žiada - ak je stupeň odkázanosti podľa rozhodnutia o odkázanosti na SoS (uvedený poskytovateľom SoS v IS SoS) pri jednotlivých poskytovaných SoS (alebo SoS o ktorých poskytnutie žiada) rôzny, stupeň sa určí podľa aktuálnejšieho z týchto rozhodnutí (v poradí posledného vydaného). Nakoľko UPSVAR nedisponuje rozhodnutiami o odkázanosti na sociálnu službu, odkázaná osoba bude povinná rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu predložiť UPSVAR, ak ju na to vyzve, za účelom porovnania aktuálnosti vydaných rozhodnutí na tento účel.
- **FO, o ktorej nároku na PPO sa koná, sa poskytuje formálna starostlivosť** (ambulantná alebo terénna SoS) **a súčasne bolo na jej opatrovanie podaná žiadosť o PPNO do 30.12.2026.** Ak FO nedisponuje integrovaným posudkom a SoS sa jej poskytuje na základe rozhodnutia o odkázanosti na SoS vydaného podľa zákona o SoS v znení účinnom do 31.8.2025, z dôvodu podanej žiadosti o PPNO bolo začaté konanie o IP. Stupeň v konaní o PPO z vlastného podnetu UPSVAR sa preto určí na základe rozhodnutia o odkázanosti na SoS (uvedený poskytovateľom SoS v IS SoS). V prípade, že po vydaní IP bude stupeň odkázanosti FO vyšší ako stupeň z rozhodnutia o odkázanosti na SoS, tento priznaný vyšší stupeň odkázanosti bude platný aj spätne od 1. 1. 2027.

Osobitne zdôrazňujeme potrebu správnej evidencie stupňa odkázanosti v IS SoS zo strany poskytovateľov SoS, obcí a VÚC, v nadväznosti na úpravu spôsobu evidovania stupňa odkázanosti po zavedení integrovanej posudkovej činnosti k 1.9.2025. Od tohto dátumu sa

- u fyzickej osoby, ktorá má právoplatný integrovaný posudok uvádza do evidencie stupeň odkázanosti uvedený v IP a
- u fyzickej osoby, ktorej sa sociálna služba poskytuje alebo sa má začať poskytovať na základe rozhodnutia o odkázanosti na túto sociálnu službu, uvádza stupeň odkázanosti uvedený v tomto rozhodnutí, t.j. tento stupeň odkázanosti vyplývajúci z rozhodnutia nemožno meniť.

Upozornenie: výnimka z určenia stupňa odkázanosti podľa IP, ktorý môže byť vo vyššie uvedených prípadoch určený aj podľa stupňa odkázanosti v rámci rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu (podľa stupňa uvedeného v IS SoS) sa vzťahuje výlučne len na FO, o ktorých konanie o PPO bolo začaté UPSVAR z vlastného podnetu na základe údajov platných k 30.12.2026.

V prípade žiadostí o priznanie nároku na PPO podaných po 1.1.2027 sa už tieto výnimky neuplatňujú a v prípade, že o PPO požiada FO, ktorá nemá vydaný IP (aj v prípade ak sa jej v súlade s prechodnými ustanoveniami zákona o SoS začne sociálna služba poskytovať na základe rozhodnutia o odkázanosti na SoS vydaného podľa zákona o SoS v znení účinnom do 31.8.2025), **UPSVAR podá podnet na začatie konania o IP (ak nebolo začaté na základe žiadosti FO) a rozhodne o priznaní nároku na PPO až po vydaní právoplatného IP**.

Po overení podmienok nároku UPSVAR **rozhodne o priznaní alebo nepriznaní nároku na PPO do 90 dní od začatia konania.** 90 dní automaticky neznamená, že rozhodnutie o nároku na PPO bude do 90 dní vydané. V prípade odôvodnenej potreby zisťovania ďalších skutočností, môže UPSVAR v zmysle správneho poriadku konanie prerušiť (v čase prerušenia konania lehota neplynie).

Po vydaní rozhodnutia o PPO nárok na PPO vznikne od začatia konania, t. j. od 1.1.2027. Následne UPSVAR začne konanie o výplate PPO a to aj za obdobie konania o nároku spätne (t.j. od 1. 1.2027). Na toto konanie o výplate a na samotnú výplatu sa vzťahujú informácie uvedené v časti 1.5. (Podmienky nároku na výplatu PPO) a 1.6.(Výplata PPO).

2.2 Suma nároku na PPO za obdobie konania o nároku na PPO z vlastného podnetu UPSVAR (§ 19 zákona o PPO)

Ako sa uvádza v časti 2.1. UPSVAR v konaní o nároku na PPO z vlastného podnetu, rozhodne o jeho nároku s platnosťou od 1.1.2027 (bez ohľadu na dátum právoplatnosti rozhodnutia). Z hľadiska sumy nároku na PPO

však zákon o PPO upravuje ďalšie podmienky, ktoré majú za obdobie konania o nároku na PPO z vlastného podnetu UPSVAR, vplyv na sumu nároku na PPO v tomto období.

Ak ide o FO opatrovanú z PPNO, príspevok na pomoc pri odkázanosti za mesiac je do právoplatnosti rozhodnutia o nároku na PPO v sume úhrady za poskytnutú formálnu starostlivosť, najviac v sume 90 € (pri stupni odkázanosti IV) a 270 € (pri stupni odkázanosti V). Dôvodom je, že v období do vydania rozhodnutia o nároku na PPO, bude naďalej jej neformálnemu opatrovateľovi poskytovaný peňažný príspevok na opatrovanie podľa zákona č. 447/2008 Z. z. v znení účinnom do 30.12.2026, v sume určenej na neformálnu starostlivosť podľa zákona o PPO (768,50 € za každú opatrovanú osobu). Na túto sumu nároku v PPO v časti určenej na formálnu starostlivosť sa rovnako vzťahuje úprava možnosti jej zvýšenia o prenesený zostatok nároku. Táto časť (alebo nevyužitý zostatok z nej) sa môže kumulovať maximálne 3 mesiace a naakumulovaná suma (napr. 3 x 270 €) môže byť využitá napríklad na odľahčovaciu službu. Ak nebude suma využitá do 3 mesiacov, vo štvrtom mesiaci zanikne nárok z prvého mesiaca (t.j. vždy môže byť maximálny nárok najviac 3 x 270 € pri stupni odkázanosti V)).

Ďalšia osobitná úprava pre sumu nároku na PPO sa vzťahuje na situáciu, kedy sa **FO, o ktorej odkázanosti sa koná, poskytuje formálna starostlivosť (ambulantná alebo terénna SoS) a súčasne bolo na jej opatrovanie podaná žiadosť o PPNO do 30.12.2026.** Ak sa o nároku tejto FO rozhodne na základe stupňa odkázanosti podľa rozhodnutia o odkázanosti na SoS (uvedený poskytovateľom SoS v IS SoS) a po vydaní integrovaného posudku bude stupeň odkázanosti FO vyšší ako stupeň z rozhodnutia o odkázanosti na SoS, tento vyšší stupeň bude platný aj spätne od 1. 1. 2027. Z tohto dôvodu sa odkázanej osobe prizná vyšší nárok na PPO spätne k 1.1.2027 s tým, že rozdiel medzi vyšším nárokom na PPO a už vyplatenej časti PPO na formálnu starostlivosť, môže odkázaná osoba použiť na odmenu neformálnemu opatrovateľovi.

Osobitne je upravená aj situácia, kedy sa **FO, o ktorej nároku na PPO sa koná z vlastného podnetu UPSVAR, už v čase začatia konania (1.1.2027) poskytuje formálna starostlivosť** - sociálna služba (okrem sociálnej služby poskytovanej v čase odľahčenia alebo neprítomnosti neformálneho opatrovateľa). V takomto prípade má FO nárok na "nábehový" preddavok na PPO, ktorý sa bude poskytovať až do vydania rozhodnutia o nároku na PPO.

2.3 "Nábehový" preddavok na PPO v období konania o nároku na PPO z vlastného podnetu UPSVAR

(§ 19a zákona o PPO)

FO, o ktorej nároku na PPO sa koná z vlastného podnetu UPSVAR (pri prechode z doterajšieho systému pomoci na systém PPO) má **nárok na "nábehový" preddavok, ak sa jej poskytuje formálna starostlivosť** - sociálna služba.

Konanie o nároku na "nábehový" preddavok

Konanie o nároku na "nábehový" preddavok sa začína **z vlastného podnetu UPSVAR**, ak sú splnené podmienky na jeho nárok (začatie konania o nároku na PPO z vlastného podnetu UPSVAR a poskytovanie formálnej starostlivosti).

Podkladom pre rozhodnutie sú údaje z informačných systémov a rovnako splnenie podmienok nároku na PPO (§ 4 ods. 1 zákona o PPO), budú overované cez dostupné informačné systémy počas celej doby trvania nároku (nielen v čase jeho priznania).

Po preskúmaní podmienok UPSVAR rozhodne o nároku na "nábehový preddavok" - písomné rozhodnutie sa nevydáva a nedoručuje odkázanej osobe.

Suma nároku na "nábehový" preddavok a výplata

"Nábehový" preddavok sa za jednotlivé mesiace poskytnutej FS/sociálnej služby poskytuje **vo výške sumy úhrady za sociálnu službu vykázanej poskytovateľom v mesačnom výkaze, najviac** však

- do sumy PPO podľa stupňa odkázanosti FO (ak je možné ho určiť - viď časť 2.1)
- do sumy PPO vo výške pre III. stupeň odkázanosti, t.j. v sume najviac 617 €, ak sa sociálna služba poskytuje bezodkladne

- do sumy časti PPO určenej na formálnu starostlivosť (90 € pri stupni odkázanosti IV a 270 € pri stupni odkázanosti V), ak sa súčasne poskytuje aj neformálna starostlivosť.

"Nábehový" preddavok sa za kalendárny mesiac vypláca do konca mesiaca nasledujúcom po poskytnutí sociálnej služby priamo poskytovateľovi SoS na účet uvedený v mesačnom výkaze.

Zánik nároku na "nábehový" preddavok

Nárok na "nábehový" preddavok trvá a poskytuje sa (ak sú splnené podmienky jeho poskytovania) len do ukončenia konania o nároku na samotný PPO.

- **Ak UPSVAR rozhodnutím neprizná nárok na PPO,** nárok na "nábehový" preddavok z**anikne uplynutím mesiaca, v ktorom UPSVAR právoplatne rozhodol o PPO**, t. j. v nasledujúcom mesiaci bude ešte vyplatený "nábehový" preddavok za predchádzajúci mesiac, v ktorom sa sociálna služba poskytla.
- **Ak UPSVAR rozhodne o vzniku nároku na PPO, nárok na "nábehový" preddavok zanikne od prvého dňa mesiaca, v ktorom UPSVAR právoplatne rozhodol o PPO**, t. j. od nasledujúceho mesiaca sa už bude vyplácať PPO.
  Ak suma vzniknutého nároku na PPO bude podľa stupňa odkázanosti prijímateľa SoS vyššia, UPSVAR rozhodne o doplatení PPO do sumy nároku na výplatu, ak prevyšovala sumu vyplateného "nábehového" preddavku. To znamená, že ak suma úhrady uvedená v mesačnom výkaze poskytovateľa SoS a zároveň suma nároku odkázanej osoby bude podľa stupňa jej odkázanosti vyššia ako UPSVAR vyplatil z nábehového preddavku, rozdiel sumy uvedenej v mesačnom výkaze a vyplatenej sumy PPO bude doplatený. Tento rozdiel bude vyplatený priamo odkázanej osobe (nie poskytovateľovi SoS), nakoľko vzhľadom na mechanizmus určenia úhrady za poskytnutú službu upravený v § 72 ods. 11 zákona o SoS, odkázaná osoba už tento rozdiel poskytovateľovi SoS uhradila.

3. Poskytovanie sociálnych služieb s podporou úhrady z PPO po 31.12.2026

Táto časť sa venuje bližšiemu popisu podmienok získania nároku na príspevok na pomoc pri odkázanosti s jeho využitím na sociálne služby, ktoré sa v zmysle zákona o PPO považujú za formálnu starostlivosť, a to vo väzbe na podmienky upravené v zákona o PPO a v zákone o SoS.

Je potrebné zdôrazniť, že nie je ambíciou a ani v možnostiach autorov obsiahnuť v rámci tohto dokumentu všetky situácie a možnosti, ktoré môžu v praxi nastať a ich kombinácie, preto sa táto časť zameriava len na základne východiskové situácie popísané príslušnými predpismi.

3.1 Sociálna služba ako služba vo všeobecnom hospodárskom záujme

Financovanie sociálnej služby podmienenej odkázanosťou podľa § 34 až 41 zákona o SoS *(zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár a opatrovateľská služba)* **z verejných zdrojov, vrátane zdrojov z príspevku na pomoc pri odkázanosti, je podmienené tým, že SoS zapísaná v registri SoS je službou vo všeobecnom hospodárskom záujme (SVHZ).**

Status sociálnej služby ako SVHZ nevzniká rozhodnutím ani písomne uzavretou zmluvou . Sociálna služba je SVHZ, ak je v IS SoS evidovaný údaj o trvaní záväzku poskytovateľa SoS poskytovať ju ako SVHZ, a to počas obdobia, ktoré oznámil poskytovateľ SoS (§ 61a ods. 1 zákona o SoS v znení zákona č. 253/2026 Z. z.). Záväzok sa viaže na konkrétnu SoS zapísanú v registri. Poskytovateľ SVHZ sa na účely zákona o SoS považuje za poskytovateľa, ktorý poskytuje sociálnu službu bez cieľa dosiahnuť zisk (§ 3 ods. 6), a to bez ohľadu na jeho právnu formu.

Ako poskytovateľ SoS získa poverenie na SVHZ

Sociálne služby existujúce k 31.12.2026

Poskytovateľ, ktorý sociálnu službu podľa § 34 až 41 zákona o SoS do účinnosti novely zákona (do 31.12.2026) už poskytuje a chce ju poskytovať ako SVHZ, oznámi ministerstvu prijatie záväzku a obdobie jeho trvania elektronickým **formulárom zaslaným do IS SoS** (§ 61a ods. 2 zákona o sociálnych službách). Formulár prijatia záväzku SVHZ bude v účte poskytovateľa SoS dostupný od januára 2027. **Ak oznámenie doručí do 31. januára 2027, považuje sa za poskytovateľa SVHZ od 1. januára 2027**, ak plní podmienky na poskytovanie SVHZ (§ 110bi). Oznámenie/formulár je potrebné zaslať najneskôr do stanovenej lehoty (31.1.2027), v prípade jeho doručenia neskôr sa SoS bude považovať za SVHZ až dňom jeho doručenia, čo bude mať vplyv na možnosť využívania finančných prostriedkov na spolufinancovanie sociálnej služby z verejných zdrojov (finančného príspevku z rozpočtu MPSVR, obce alebo VÚC, príjmu z úhrady za sociálnu službu platenej z PPO).

Sociálne služby zapísané do registra SoS po 31.12.2026

Poskytovateľ SoS po zápise sociálnej služby do registra vedeného vyšším územným celkom po 1.1.2027 oznámi prijatie záväzku rovnakým spôsobom - **formulárom zaslaným do IS SoS** (§ 61a ods. 2 zákona o SoS). Sociálna služba je SVHZ, odo dňa oznámenia záväzku, počas obdobia uvedeného v oznámení zaevidovanom v IS SoS.

Povinnosti poskytovateľov SoS SVHZ

Poskytovateľ SoS, ktorý príjme záväzok poskytovať sociálnu službu ako službu vo všeobecnom hospodárskom záujme, má nasledovné povinnosti:

Povinnosť	Lehota	Ustanovenie / poznámka
Návrh rozpočtu SoS SVHZ na rozpočtový rok	do konca februára príslušného roka; ak bol záväzok prijatý po 31. januári, do 30 kalendárnych dní odo dňa jeho prijatia	§ 61a ods. 7 písm. a) prvý bod; elektronický formulár v IS SoS (dostupný v januári 2027)
Zúčtovanie financovania SoS SVHZ za predchádzajúci rok	do konca apríla nasledujúceho roka (prvýkrát v roku 2028)	§ 61a ods. 7 písm. a) druhý bod; predĺženie lehoty zo závažných dôvodov na žiadosť

		podanú pred jej uplynutím (ods. 11); oprava zúčtovania do lehoty na vrátenie nadmernej náhrady (ods. 16)
Vrátenie nadmernej náhrady *(Nadmerná náhrada je časť verejných financií, ktorú poskytovateľ dostal na zabezpečenie SoS nad rámec vzniku oprávnených nákladov a povoleného primeraného zisku, a preto ju musí vrátiť.)*	do konca júna nasledujúceho roka (prvýkrát v roku 2028)	§ 61a ods. 7 písm. b); na samostatný účet ministerstva; za PO obce alebo VÚC plní zriaďovateľ; nad 2 000 eur možno splátky do konca nasledujúceho roka (ods. 17 až 19)

Záväzok SVHZ – trvanie a zánik

Obdobie trvania záväzku je najviac 10 rokov; záväzok možno prijať opakovane (§ 61a ods. 3 zákona o SoS). Ak poskytovateľ prijme nový záväzok pred uplynutím obdobia, záväzok uplynutím nezanikne.

Záväzok zanikne uplynutím obdobia, dňom právoplatnosti rozhodnutia o vrátení nadmernej náhrady, pre nepredloženie zúčtovania, márnym uplynutím lehoty na vrátenie nadmernej náhrady určenej rozhodnutím alebo dňom výpovede poskytovateľa (§ 61a ods. 4 zákona o SoS). Deň a dôvod zániku eviduje ministerstvo v IS SoS.

Ak záväzok zanikol pre nepredloženie zúčtovania alebo nevrátenie nadmernej náhrady, nový záväzok možno prijať až po 30 kalendárnych dňoch od splnenia povinnosti uloženej rozhodnutím (§ 61a ods. 6). Prerušenie ani pozastavenie záväzku zákon neupravuje. Opätovné prijatie záväzku po jeho zániku znamená podanie nového oznámenia.

Pri nepredložení zúčtovania ministerstvo rozhodne o povinnosti vrátiť nadmernú náhradu; pri jej nevrátení rozhodne o novej lehote a uloží penále 0,1 % z nevrátenej sumy za každý deň omeškania (§ 92b). Pri prerušení prevádzky IS SoS je lehota na predloženie podkladov zachovaná, ak ich poskytovateľ predloží do troch pracovných dní od obnovenia prevádzky (§ 61a ods. 10).

Vykonávacia vyhláška

Podrobnosti ustanoví samostatná vyhláška ministerstva vydaná podľa § 61a ods. 22 zákona o SoS. Vyhláška upraví spôsob výpočtu nadmernej náhrady vrátane určenia príjmov, z ktorých sa SVHZ financuje, oprávnených nákladov a primeraného zisku, a náležitosti návrhu rozpočtu a zúčtovania financovania SVHZ. Podľa tejto vyhlášky sa určí aj výška miezd, platov a ostatných osobných vyrovnaní, ktoré sa pri SVHZ uznávajú ako ekonomicky oprávnené výdavky na účely regulácie úhrady za poskytovanú sociálnu službu (§ 72 ods. 6 písm. a) druhý bod zákona o SoS).

3.2 Poskytovanie SoS s podporou z PPO podľa “typu” prijímateľov SoS

Z hľadiska vzniku nároku na PPO a jeho uplatnenia na účely úhrady za sociálnu službu, ktorá sa v zmysle zákona o PPO považuje za formálnu starostlivosť od 31.12.2026 je potrebné rozlišovať situáciu konkrétneho prijímateľa SoS k 30.12.2026:

1. Prijímateľ formálnej starostlivosti evidovaný v IS SoS, ktorému sa k 30.12.2026 poskytuje SoS

Nárok na PPO

Prijímateľ formálnej starostlivosti, ktorému sa k 30.12.2026 poskytuje sociálna služba, ktorou je ambulantná SoS podmienená odkázanosťou *(rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár)* a **opatrovateľská služba**, sa k 1.1.2027 **automaticky stáva účastníkom konania o nároku na príspevok na pomoc pri odkázanosti** a UPSVAR rozhodne o jeho nároku na PPO do 90 dní (viď časť 2. tohto dokumentu). To znamená, že **o nárok na príspevok - PPO nie je potrebné žiadať a ani o vydanie integrovaného posudku** (ak sa sociálna služba poskytuje na základe rozhodnutia o odkázanosti na túto

sociálnu službu vydaného obcou/VÚC podľa zákona o SoS účinného do 31.8.2025 - § 110as ods. 2 zákona o SoS).

Poskytovanie SoS s podporou z PPO

Do doby priznania nároku na PPO, UPSVAR bezodkladne na základe údajov z IS SoS rozhodne o jeho nároku na **tzv. nábehový preddavo**k, ktorý bude UPSVAR za prijímateľa vyplácať priamo poskytovateľovi SoS, na základe doručených mesačných výkazov o poskytnutej sociálnej službe do IS SoS (viď časť 2. tohto dokumentu).

2. Prijímateľ SoS - formálnej starostlivosti so začiatkom jej poskytovania po 30. 12.2026, ktorý bol k 30.12.2026 zapísaný v evidencii IS SoS alebo UPSVAR

Nárok na PPO

Ak bol prijímateľ SoS - formálnej starostlivosti **so začiatkom jej poskytovania po 30. 12.2026, zapísaný v evidencii** žiadateľov o poskytnutie týchto sociálnych služieb, prijímateľov inej SoS v IS SoS alebo bol opatrovaný v rámci príspevku na opatrovanie (prípadne bola o PPNO podaná žiadosť) **k 30.12.2026,** tento prijímateľ sa k 1.1.2027 automaticky stáva účastníkom konania o nároku na príspevok na pomoc pri odkázanosti a UPSVAR rozhodne o jeho nároku na PPO do 90 dní (viď časť 2. tohto dokumentu), t.j. bude posudzovať či spĺňa podmienky nároku na PPO. To znamená, že **nie je z jeho strany potrebné podať žiadosť o PPO.**

Poskytovanie SoS s podporou z PPO

Sociálnu službu možno v tomto prípade **začať od 31.12.2026 poskytovať:**

- **Na základe integrovaného posudku (ak bol vydaný), alebo na základe rozhodnutia o odkázanosti na túto sociálnu službu vydaného obcou/VÚC** podľa zákona o SoS účinného do 31.8.2025 (§ 110as ods. 2 zákona o SoS) - nie je potrebné žiadať o vydanie IP.
  Úhradu za sociálnu službu je možné v tomto prípade **spolufinancovať z PPO od 1.1.2027 až po jeho priznaní**, resp. z vyplateného PPO spätne po priznaní nároku na PPO, na základe mesačných údajov o poskytovaní SoS poskytnutých do IS SoS poskytovateľom vždy do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca (aj za obdobie konania do priznania nároku na PPO).

- **Bezodkladne – bez integrovaného posudku** (po zabezpečení SoS obcou/VÚC - § 81c zákona o SoS), pričom pred rozhodnutím o nároku na PPO, môže prijímateľ podať žiadosť o preddavok na PPO (časť 1.8. tohto dokumentu). Nakoľko sa sociálna služba začne poskytovať bezodkladne, fyzická osoba podáva žiadosť aj o vydanie IP (alebo podnet na konanie podá obec).
  Úhradu za sociálnu službu je možné do rozhodnutia o nároku o PPO v tomto prípade **spolufinancovať z priznaného preddavku** od 1.1.2027 na základe mesačných údajov o poskytovaní SoS poskytnutých do IS SoS poskytovateľom vždy do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca (aj za obdobie do priznania nároku na PPO) a po priznaní nároku na PPO spätne aj z doplatku, ak nárok na PPO bude vo vyššej sume ako vyplatený preddavok.

3. Prijímateľ SoS - formálnej starostlivosti so začiatkom jej poskytovania po 30. 12.2026, ktorý nebol k 30.12.2026 zapísaný v evidencii IS SoS alebo UPSVAR

Nárok na PPO

Prijímateľ SoS - formálnej starostlivosti so začiatkom jej poskytovania po 30. 12.2026, ktorý nebol k 30.12.2026 zapísaný v evidencii žiadateľov alebo prijímateľov žiadnej z SoS *(ambulantné ZSS - rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár a opatrovateľská služba)* alebo v evidencii UPSVAR v rámci agendy príspevku na opatrovanie, **podáva žiadosť o PPO.**

Poskytovanie SoS s podporou z PPO

Sociálnu službu možno v tomto prípade začať **od 31.12.2026 poskytovať:**

- **Na základe integrovaného posudku (ak bol vydaný), alebo na základe rozhodnutia o odkázanosti na túto sociálnu službu vydaného obcou/VÚC** podľa zákona o SoS účinného do 31.8.2025 (§ 110as ods. 2 zákona o SoS) - nie je potrebné žiadať o vydanie IP.
  Úhradu za sociálnu službu je možné v tomto prípade **spolufinancovať z PPO od 1.1.2027 až po jeho priznaní na základe podanej žiadosti o PPO**, resp. z vyplateného PPO spätne po priznaní nároku na

PPO, na základe mesačných údajov o poskytovaní SoS poskytnutých do IS SoS poskytovateľom vždy do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca (aj za obdobie konania do priznania nároku na PPO).

- **Bezodkladne – bez integrovaného posudku** (po zabezpečení SoS obcou/VÚC - § 81c zákona o SoS), pričom pred rozhodnutím o nároku na PPO, o ktorý požiadal, môže prijímateľ podať žiadosť o preddavok na PPO (časť 1.8. tohto dokumentu). Nakoľko sa sociálna služba začne poskytovať bezodkladne, fyzická osoba podáva žiadosť aj o vydanie IP (alebo podnet na konanie podá obec).
  Úhradu za sociálnu službu je možné do rozhodnutia o nároku o PPO v tomto prípade **spolufinancovať z priznaného preddavku** od 1.1.2027 na základe mesačných údajov o poskytovaní SoS poskytnutých do IS SoS poskytovateľom vždy do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca (aj za obdobie od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom sa začalo konanie o príspevku do priznania nároku na PPO) a po priznaní nároku na PPO spätne aj z doplatku za toto obdobie, ak nárok na PPO bude vo vyššej sume ako vyplatený preddavok.

Poznámka: Pre úplnosť dopĺňame informácie, týkajúce sa **začatia poskytovania nového druhu sociálnej služby pomoci pri odkázanosti v hospici alebo DOS, ako samostatnej odbornej činnosti aj s podporou z PPO**. Situácie 1. až 3. popísané vyššie sa rovnako vzťahujú aj na tieto sociálne služby.
To znamená, že:

1. Ak sa začne táto SoS poskytovať po 1.1.2027 **prijímateľovi SoS, ktorý bol v systéme podpory pri odkázanosti** (v rámci peňažného príspevku na opatrovanie alebo formálnej starostlivosti) k 30.12.2026, konanie o PPO začalo z vlastného podnetu UPSVAR. Poskytovateľ SoS v hospici/DOS je povinný zasielať do IS SoS mesačné výkazy o poskytnutej SoS a po priznaní nároku na PPO možno na vykázanú úhradu za túto SoS použiť príjem odkázanej osoby z PPO alebo časť z tohto príjmu.
2. Ak ide o FO, ktorá má záujem o poskytovanie SoS v hospici/DOS, **nebola v systéme podpory pri odkázanosti** k 30.12.2026 a nemá vydaný IP, ale disponuje **rozhodnutím o odkázanosti na niektorý z druhov SoS podmienených odkázanosťou vydaným obcou/VÚC** podľa zákona o SoS účinného do 31.8.2025 (§ 110as ods. 2 zákona o SoS) možno jej začať túto SoS poskytovať vzhľadom na jej účel (pomoc pri odkázanosti, ktorá už bola predmetom posudzovania obce/VUC v rámci tohto rozhodovania o odkázanosti na SoS).
   Úhradu za túto SoS je však možné v tomto prípade **spolufinancovať z príjmu z PPO od 1.1.2027 až po jeho priznaní na základe podanej žiadosti o PPO (a vydaní IP)**, resp. z vyplateného PPO spätne po priznaní nároku na PPO, na základe mesačných údajov o poskytovaní SoS poskytnutých do IS SoS poskytovateľom vždy do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca (aj za obdobie od začatia konania o nároku na PPO do priznania nároku na PPO).
3. Ak ide o FO, ktorá má záujem o poskytovanie SoS v hospici/DOS, **nebola v systéme podpory pri odkázanosti** k 30.12.2026 a **nemá vydaný IP, ani rozhodnutie** o odkázanosti na niektorý z druhov SoS podmienených odkázanosťou vydaného obcou/VÚC podľa zákona o SoS účinného do 31.8.2025 (§ 110as ods. 2 zákona o SoS) možno jej začať túto SoS poskytovať **len ako samoplatcovi. Bezodkladne nemožno tento druh SoS poskytovať, nakoľko nie je naplnený zmysel a účel inštitútu bezodkladnosti pre faktickú nemožnosť plnenia právnych podmienok bezodkladnosti** podľa § 81c zákona o SoS, a to za skutkového stavu faktického poskytovania **ústavnej zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení.**
   Úhradu za túto SoS je však možné **spolufinancovať z PPO od 1.1.2027 až po jeho priznaní na základe podanej žiadosti o PPO (a vydaní IP)**, resp. z vyplateného PPO spätne po priznaní nároku na PPO, na základe mesačných údajov o poskytovaní SoS, poskytnutých do IS SoS poskytovateľom vždy do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca (aj za obdobie konania do priznania nároku na PPO), a to najviac v sume zodpovedajúcej maximálnej výšky úhrady, ktorú má prijímateľ SoS platiť za pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby vykonávanej ako samostatná odborná činnosť určenej podľa § 72 ods. 7 písm. b) a prechodného ustanovenia § 110bj zákona o SoS (t.j. 6,60 € za deň od 1. januára 2027.)

3.3 Úhrada za sociálnu službu s použitím PPO

Úhrada a Cenník SoS

Poskytovateľ SoS určuje **sumu úhrady za SoS,** spôsob jej určenia a platenia zmluvou o poskytovaní SoS

a) **podľa aktuálneho cenníka** sociálnej služby a
b) ak ide o PSS zriadeného/založeného obcou alebo VÚC aj v súlade **všeobecne záväzným nariadením obce a VÚC** -"VZN" - *(§ 72 ods. 2 zákona o SoS)*.

Do úhrady za SoS nemožno započítať úhradu za vykonávanie, zabezpečovanie alebo utváranie podmienok na vykonávanie **iných činností, ktoré zákon o SoS neupravuje a nesúvisia s činnosťami podľa zákona** a ich cieľom je zvyšovanie kvality života prijímateľa SoS **nad rámec poskytovanej SoS** *(§ 15 ods. 3 a § 72 ods. 1)*. Úhrada za tieto iné činnosti upravená samostatným cenníkom je predmetom samostatnej zmluvy *(§ 74 ods. 7 zákona o SoS)*. Úhrada za tieto iné činnosti sa nepovažuje za úhradu za sociálnu službu (formálnu starostlivosť) a teda **na úhradu za ich poskytovanie nemožno použiť príspevok na pomoc pri odkázanosti**.

Cenník sociálnej služby (ako aj cenník iných činností) je poskytovateľ SoS povinný viesť v IS SoS (§ 96, 105a), ak ide o SoS, ktorou je:

- **sociálna služba podmienená odkázanosťou -** opatrovateľská služba a všetky formy SoS v ZSS (*zariadenie podporovaného bývania, zariadenie opatrovateľskej služby, zariadenie pre seniorov, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár*),
- **podporné sociálne služby** (prepravná služba, sprostredkovanie tlmočníckej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, sprievodcovská a predčitateľská služba, požičiavanie pomôcok) a
- **monitorovanie a signalizácia potreby pomoci.**

Na tento účel bude v IS SoS vytvorený nový formulár, ktorý bude štruktúrovaný tak, aby obsahoval sumu požadovanej úhrady za jednotku výkonu za jednotlivé odborné, obslužné a ďalšie činnosti, ktoré sa v rámci konkrétnej SoS poskytujú. Všetky cenníky sa budú zverejňovať prostredníctvom verejne prístupného modulu IS SoS IS SoS - verejnosť.

Cenník sociálnej služby je poskytovateľ povinný zaslať v IS SoS do 15 dní od začatia poskytovania SoS, alebo od zmeny údajov vedených v cenníku. **Prvýkrát bude formulár cenníka dostupný v IS SoS pre poskytovateľov SoS do konca marca 2027** (vzhľadom na množstvo iných úprav IS, ktoré je potrebné vykonať v súvislosti s agendou PPO). **Z tohto dôvodu sa povinnosť poskytovateľa pri sprístupňovaní cenníka bude považovať v tomto období za splnenú za predpokladu, že si túto povinnosť splní do 15 dní od sprístupnenia formulára cenníka** (s platnosťou údajov cenníka od 1.1.2027)**.**

Poznámka: Údaje z cenníka IS SoS majú prioritne informatívny a kontrolný charakter a priamo nesúvisia s ďalšími vykazovacími povinnosťami poskytovateľov voči IS SoS, ani údajmi, ktoré poskytovatelia uvádzajú do mesačného výkazu o poskytnutej SoS. Povinnosť zasielania mesačného výkazu o poskytnutej SoS, v ktorom **sa uvádza výška úhrady za konkrétny mesiac za každého prijímateľa je odčlenená od údajov z cenníka, ktorý bude obsahovať údaje o výške úhrady (cene) za jednotku každej odbornej, obslužnej a ďalšej činnosti poskytovanej v rámci tejto sociálnej služby.**

Spôsob určenia výšky úhrady za SoS

Spôsob určovania výšky úhrady za sociálnu službu (cenník SoS) sa v súvislosti so zavedením PPO v zásade nemení. **Pre verejných i neverejných poskytovateľov** SoS platí (§ 72 ods. 2 a 3 zákona o SoS), že **priemerná výška úhrady platená prijímateľom za jednotku výkonu SoS (hodina, deň...) môže byť najviac vo výške rozdielu medzi:**

- ekonomicky oprávnenými výdavkami („EOV") poskytovateľa za predchádzajúci rozpočtový rok prepočítaných na jednotku výkonu sociálnej služby *(výdavky, ktoré sa považujú za EOV sú vymenované v § 72 ods. 6 zákona o SoS) a*
- príjmami poskytovateľa z verejných zdrojov za toto obdobie prepočítaných na jednotku výkonu sociálnej služby.

To znamená, že od EOV (prepočítaných na jednotku výkonu SoS) sa odpočítavajú príjmy z finančných príspevkov poskytovaných podľa zákona o SoS prepočítané na jednotku výkonu SoS (finančný príspevok z rozpočtu MPSVR SR podľa § 78a, § 78aa a u neverejných poskytovateľov aj finančný príspevok podľa § 75 – finančný príspevok na prevádzku poskytovanej SoS), a príjmy z úhrady ošetrovateľskej starostlivosti na základe verejného zdravotného poistenia, ak ide o zákonom určené druhy ZSS (uvedené v § 26, § 35, §36, § 38 a 39 zákona o SoS).

Tieto údaje (EOV a príjmy z verejných zdrojov) za predchádzajúci rozpočtový rok tvoria podklad pre kalkuláciu úhrady na príslušný rok a dodržanie regulácie jej výšky.

Upozornenie pre rok 2027: Z hľadiska nastavenej regulácie úhrady so zohľadnením príjmov z verejných zdrojov za predchádzajúci rok a skutočnosť, že od 1. januára 2027 zanikne poskytovanie finančného príspevku z rozpočtu MPSVR (podľa § 78a zákona o SoS) pre obecné a neverejné ambulantné zariadenia podmienené odkázanosťou, sa na rozpočtový rok 2027 u poskytovateľov týchto SoS na účely posudzovania regulácie úhrady nezohľadní príjem z tohto finančného príspevku z MPSVR za rozpočtový rok 2026 *(prechodné ustanovenie § 110bq zákona o SoS)*.Takto určená suma úhrady za jednotku tvorí základnú výšku priemernej úhrady, ktorú je možné ďalej špecifikovať v rámci cenníka (napr. podľa stupňa odkázanosti, alebo rozsahu odobratej služby) tak, aby priemerná mesačná výška úhrady po prepočítaní tejto úhrady na prijímateľa sociálnej služby alebo inú jednotku výkonu bola dodržaná.

Pri určovaní výšky úhrady cenníkom od roku 2027 je potrebné zo strany poskytovateľa SoS (ale aj obce a VÚC pri tvorbe VZN) brať do úvahy skutočnosť, že od roku 2027 už nedisponujú niektorými zdrojmi financovania sociálnej služby (napr. FP z MPSVR pre ambulantné ZSS), ktoré boli nahradené využitím príspevku na pomoc pri odkázanosti na úhradu výdavkov odkázanej osoby na formálnu starostlivosť poskytovaním SoS, a táto skutočnosť by sa mala zohľadniť v spôsobe určenia úhrady a jej platení v súlade s účelom PPO, ktorým je práve úhrada výdavkov na neformálnu alebo formálnu starostlivosť. To znamená, že právna ochrana zostatku z príjmu po zaplatení úhrady sa vzťahuje len na úhradu za SoS nepokrytú jej prioritným zaplatením z príjmu prijímateľa SoS z príspevku na pomoc pri odkázanosti a príplatku k tomuto príspevku.

Z hľadiska určenia výšky úhrady cenníkom SoS (a v prípade verejného PSS aj v súlade s VZN) teda nie je rozhodujúce či má prijímateľ SoS nárok na PPO. Podklad pre určenie regulovanej výšky úhrady za jednotku výkonu SoS sú údaje o ekonomicky oprávnených výdavkoch na SoS s príjmoch poskytovateľa z verejných zdrojov za predchádzajúci rok.

Úhrada za sociálnu službu (za jednotlivé odborné, obslužné a ďalšie činnosti poskytované v rámci SoS) sa určuje jednotne pre každého prijímateľa, bez ohľadu na to či má priznaný nárok na PPO, s jej následnou špecifikáciou zohľadňujúcou napr. stupeň odkázanosti, počet odobratých jedál a pod.

Poznámka: V rámci VZN vydaných obcou (mestom) v rozsahu ich samosprávnej pôsobnosti pri poskytovaní sociálnych služieb, ako aj v rámci cenníkov a zmlúv pri jednotlivých druhoch a formách sociálnych služieb je relevantný ich konkrétny vecný obsah, ktorý je potrebné zosúladiť s právnou úpravou zákona o sociálnych službách v znení novely tohto zákona vykonanej zákonom č. 253/2026 Z. z. V súvislosti so stanovením úhrad za sociálnu službu je potrebné s účinnosťou od 31.12.2026 reagovať najmä na nové právne skutočnosti, ktorými je najmä úprava spôsobu výpočtu úhrady s ohľadom na PPO, preddavok na PPO a príplatok k PPO a zachovanie ochrany príjmu pričom ochrana sa uplatňuje len na časť úhrady, ktorú prijímateľ dopláca z vlastného príjmu a majetku.

Platenie úhrady prijímateľom s použitím PPO

Pri platení úhrady za sociálnu službu prijímateľom (aj s použitím príspevku na pomoc pri odkázanosti) je potrebné rozlišovať druh poskytovanej sociálnej služby - formálnej starostlivosti podľa zákona o PPO.

A. sociálne služby (zapísané do registra sociálnych služieb; bez ohľadu na ich zriaďovateľa)

- ***terénnou formou*** - opatrovateľská služba – podmienkou je, že ide o sociálnu službu vo všeobecnom hospodárskom záujme (SVHZ);
- ***ambulantnou formou*** v zariadení pre FO odkázané na pomoc inej FO - Rehabilitačné stredisko, Domov sociálnych služieb, Špecializované zariadenie, Denný stacionár – podmienkou je, že ide o sociálnu službu SVHZ;

- ***pobytovou formou, ak sa sociálna služba poskytuje počas odľahčenia neformálneho opatrovateľa a v období jeho neprítomnosti*** z dôvodu hospitalizácie alebo iných vážnych dôvodov max. 30 dní – podmienkou je, že ide o sociálnu službu SVHZ;
- ***pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby*** zapísanej do registra sociálnych služieb a poskytovanej v zdravotníckom zariadení, ktorým je ***hospic a dom ošetrovateľskej starostlivosti (DOS)***,
- ***monitorovanie a signalizácia potreby pomoci***

Od prijímateľa týchto SoS možno požadovať platenie **úhrady za poskytovanú SoS za príslušný kalendárny mesiac z jeho príjmu (po uplatnení garancie zostatku z príjmu), až po znížení tejto sumy úhrady o** už vyplatenú sumu PPO za úhradu za FS za prijímateľa z pr**eddavku na PPO alebo príspevku na pomoc pri odkázanosti a príplatku k PPO,**
ktoré boli vyplatené za tohto prijímateľa SoS zo strany UPSVAR na základe určeného poradia[1] na úhradu za túto SoS za príslušný kalendárny mesiac (§ 72 ods. 11 zákona o SoS) **priamo poskytovateľovi SoS**, a to na základe údaju o predpise úhrady za poskytnutú SoS pre prijímateľa SoS za príslušný kalendárny mesiac podľa mesačného výkazu zaslaného poskytovateľom do IS SoS. Bližšie v časti 1.5. a 1.6. tohto dokumentu.

- Ak poskytovateľ **nesplní povinnosť zaslania mesačného výkazu o poskytovanej SoS za príslušný mesiac do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca** (§ 105b ods. 2 písm. d), svojou nečinnosťou tým zmarí možnosť zaplatenia úhrady alebo jej časti prostredníctvom UPSVAR z príjmu prijímateľa SoS z pred**davku na príspevok na pomoc pri odkázanosti alebo**
- **príspevku na pomoc pri odkázanosti a príplatku k PPO** a **e v dôsledku tejto skutočnosti nie je oprávnený požadovať od prijímateľa SoS zaplatenie úhrady za príslušný mesiac** (§ 72 ods. 12 zákona o SoS). Túto nezaplatenú úhradu nie je možné presunúť ani do nasledujúcich mesiacov a **nepovažuje sa za pohľadávku** poskytovateľa voči prijímateľovi (§ 73a ods. 10 zákona o SoS).
- **Ak po vyplatení sumy PPO na úhradu za sociálnu službu poskytovateľovi zo strany UPSVAR za prijímateľa SoS** na základe údajov podľa mesačného výkazu**, zostane časť sumy úhrady za SoS uvedená poskytovateľom nepokrytá, túto časť úhrady doplatí prijímateľ SoS zo svojho príjmu - iného príjmu ako je priznaný nárok na PPO na ktorý sa vzťahuje právna ochrana zostatku z príjmu po zaplatení tejto úhrady ju dňu jej splatnosti.** Priznaný nárok na PPO (vrátane preddavku na PPO alebo príplatku k PPO) sa v súlade s jeho účelom, ktorým je výlučne úhrada za formálnu alebo neformálnu starostlivosť, teda nepovažuje za príjem prijímateľa SoS na účely posudzovania uplatnenia právnej ochrany zostatku z príjmu po zaplatení úhrady za poskytovanú SoS ku dňu jej splatnosti, ktorá sa posudzuje len na nepokrytú sumu úhrady za SoS z príjmu prijímateľa SoS z pred**davku na príspevok na pomoc pri odkázanosti alebo príspevku na pomoc pri odkázanosti a príplatku k PPO**..

Pri platení úhrady zostávajúcej časti úhrady za SoS (zníženej o poskytovateľovi SoS vyplatený preddavok alebo PPO a príplatok z k PPO zo strany UPSVAR za tohto prijímateľa, teda nepokrytej z jeho príjmu z PPO) **prijímateľom SoS** je potrebné ďalej rozlišovať druh sociálnej služby z hľadiska posudzovania príjmu a majetku prijímateľa (tzv. ochrana zostatku z príjmu).

1. **Ak ide o SoS podmienené odkázanosťou, ktoré sa podľa zákona o PPO považujú za formálnu starostlivosť** *(opatrovateľská služba, ambulantné ZSS podmienené odkázanosťou, pobytové ZSS ak sa sociálna služba poskytuje v čase odľahčenia alebo neprítomnosti neformálneho opatrovateľa)*, od prijímateľa možno požadovať platenie úhrady za poskytovanú sociálnu službu ku dňu jej splatnosti podľa jeho príjmu a majetku (§ 72 ods. 10), t. j. na účely platenia úhrady sa jeho príjem a majetok posudzuje podľa § 73 zákona o SoS (ak prijímateľ sám písomne nevyhlási, že jeho príjem a majetok na platenie úhrady postačuje).

   Po zaplatení **zostávajúcej časti úhrady za SoS** (zníženej o poskytovateľovi vyplatený preddavok na PPO alebo PPO a príplatok k PPO zo strany UPSVAR za tohto prijímateľa, teda nepokrytej z jeho príjmu z

- [1] ***poradie FS/SoS*** (ak sa ich odkázanej osobe poskytuje viac)**, *v akom má byť vyplatený príspevok v časti úhrady za FS/SoS - tzv. priority je predmetom nahlasovania do evidencie zo strany odkázanej osoby***; ak poradie neurčí odkázaná osoba, určí sa podľa dňa začatia poskytovania FS/SoS.

PPO), **musí prijímateľovi sociálnej služby zostať mesačne z jeho príjmu najmenej suma určená v § 73a ods. 1** zákona o SoS podľa druhu a formy SoS. Priznaný nárok na PPO (vrátane preddavku na PPO alebo príplatku k PPO) sa v súlade s jeho účelom, ktorým je výlučne úhrada za formálnu alebo neformálnu starostlivosť nepovažuje za príjem prijímateľa SoS, lebo príjem z nich nemôže plniť zmysel a účel tohto garantovaného zostatku-nemôže byť použitý na úhradu nákladov na zabezpečenie životných nákladov, ktoré je nevyhnutné pokryť mimo rámca poskytovanej sociálnej služby. **Na účely uplatnenia právnej ochrany pred platením úhrady za SoS neprimeranej príjmu a majetku ku dňu splatnosti úhrady za SoS, je teda relevantná len tá časť úhrady za SoS, ktorá nie je pokrytá príjmom prijímateľa SoS z PPO** (vrátane preddavku na PPO alebo príplatku k PPO)**, vyplateného poskytovateľovi** na úhradu za SoS za príslušný mesiac.

2. **Ak ide o SoS, ktorou je *pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby*** v zdravotníckom zariadení, ktorým je ***hospic a dom ošetrovateľskej starostlivosti*** *(DOS)*, zapísanú do registra sociálnych služieb, zákon o SoS v § 72 ods. 7 **písm. b) limituje výšku úhrady,** ktorú môže poskytovateľ SoS od prijímateľa vyžadovať, a to vo výške ustanovenej Nariadením vlády SR. Pre rok 2027 je výška tejto maximálnej úhrady určená prechodným ustanovením § 110bj zákona o SoS, a to **v sume 6,60 € za deň.**
   Ak po vyplatení sumy PPO poskytovateľovi SoS v hospici alebo DOS zo strany UPSVAR za prijímateľa SoS na základe údajov podľa mesačného výkazu (rozsahu poskytnutej SoS v dňoch a úhrady zodpovedajúcej násobku rozsahu a sumy 6,60 €) **zostane časť sumy úhrady za SoS uvedená poskytovateľom tejto sociálnej služby nepokrytá, túto časť úhrady doplatí prijímateľ SoS zo svojho príjmu - iného príjmu ako je priznaný nárok na PPO.** Pri tejto SoS sa **na účely platenia zostávajúcej časti úhrady za SoS neuplatňuje u prijímateľa tejto sociálnej služby právna ochrana pred platením úhrady za SoS neprimeranej jeho príjmu a majetku ku dňu jej splatnosti.**

3. **Ak ide o SoS, ktorou je *monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,* ak po vyplatení sumy PPO zo strany UPSVAR za prijímateľa SoS poskytovateľovi tejto SoS** na základe údajov o sume požadovanej úhrady podľa mesačného výkazu **zostane časť sumy úhrady za SoS uvedená poskytovateľom SoS nepokrytá, túto časť úhrady doplatí prijímateľ SoS zo svojho príjmu - iného príjmu ako je priznaný nárok na PPO.** Pri tejto SoS sa **na účely platenia zostávajúcej časti úhrady za SoS neuplatňuje u prijímateľa tejto SoS právna ochrana pred platením úhrady za SoS neprimeranej jeho príjmu a majetku ku dňu jej splatnosti.**

Splatnosť úhrady zo strany prijímateľa SoS je možné od prijímateľa SoS vyžadovať až po vyplatení PPO zo strany UPSVAR za prijímateľa SoS na úhradu za SoS poskytovateľovi SoS, nakoľko až vtedy vie PSS určiť výšku zostávajúcej nezaplatenej časti úhrady za SoS (zníženej o poskytovateľovi vyplatený PPO zo strany UPSVAR za prijímateľa SoS). V prípade, ak je PPO (vrátane preddavku na PPO) **vyplácaný spätne** (za obdobie konania o nároku na PPO, alebo na základe doplatku), doplatok za formálnu starostlivosť - SoS vykazovanú poskytovateľom SoS počas doby konania o PPO, tento doplatok za formálnu starostlivosť **sa nevyplatí poskytovateľovi SoS, ale vyplatí sa odkázanej osobe** (spôsobom aký určila – účet/poštová poukážka). V prípade doplatku za formálnu starostlivosť za obdobie konania o nároku na PPO sa nárok na výplatu PPO za obdobie do mesiaca predchádzajúceho mesiacu právoplatnosti rozhodnutia o priznaní nároku na PPO doplatí odkázanej osobe a za obdobie od mesiaca právoplatnosti rozhodnutia o priznaní nároku na PPO sa nárok na výplatu PPO vyplatí už PSS.

Táto skutočnosť má vplyv aj na určenie výšky úhrady, ktorá má byť zaplatená prijímateľom z jeho príjmu a majetku (z PPO). Nakoľko **za obdobie konania nároku na PPO, nebude do jeho priznania vyplácaná poskytovateľovi SoS z PPO žiadna suma (bez ohľadu na sumu úhrady uvedenú v mesačnom výkaze), prijímateľ SoS je povinný zaplatiť celú sumu úhrady ku dňu jej splatnosti a vzťahuje sa na túto sumu právna ochrana zostatku z príjmu po zaplatení tejto úhrady. Po priznaní nároku na PPO bude prijímateľovi SoS PPO spätne doplatený do sumy podľa mesačného výkazu PSS**, najviac do sumy nároku na PPO a na jeho výplatu.

B. ***podporné sociálne služby*** *(zapísané do registra sociálnych služieb; bez ohľadu na ich zriaďovateľa)*, ktorými sú Prepravná služba, Sprostredkovanie tlmočníckej služby, Sprostredkovanie osobnej asistencie,

Sprievodcovská a predčitateľská služba, Požičiavanie pomôcok. Poskytovanie týchto SoS nie je prijímateľ povinný nahlasovať UPSVAR do evidencie.
Úhrada za tieto SoS je v plnom rozsahu, stanovenom zmluvou o poskytovaní sociálnej služby podľa cenníka sociálnej služby, platená prijímateľom SoS ku dňu jej splatnosti. Prijímateľ SoS preukáže **dokladmi o zaplatení úhradu** za tieto SoS UPSVAR najneskôr **do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca** (po mesiaci poskytnutia SoS). Túto povinnosť predkladania dokladov je prijímateľ SoS povinný splniť **aj v prípade, že mu nárok na PPO ešte nebol priznaný** (za celé obdobie konania) tak, aby mu mohli byť tieto doklady o zaplatení úhrady, ak budú spĺňať podmienky, po priznaní nároku spätne "preplatené" (priznaný nárok na výplatu PPO).
Táto časť nároku na výplatu PPO (za SoS preukázané dokladmi o úhrade) sa vypláca priamo odkázanej osobe spôsobom, aký určila (na účet, poštovou poukážkou), po uplatnení nároku na výplatu PPO za formálnu starostlivosť preukazovanú poskytovateľom SoS (táto úhrada má prednosť).
Bližšie k preukazovaniu dokladov o úhrade za tieto SoS v časti 1.5. tohto dokumentu.

Konkrétne príklady týkajúce sa platenia úhrady za sociálnu službu prijímateľom (aj s použitím príspevku na pomoc pri odkázanosti), podľa druhov sociálnych služieb a ich kombinácií aj s inou formálnou alebo neformálnou starostlivosťou sú uvedené v časti 3.6. tohto dokumentu.

3.4 Zmluva o poskytovaní sociálnej služby

Vzhľadom na podmienky platenia úhrady za sociálnu službu popísanie vyššie v časti 3.3., takejto **úprave musí zodpovedať znenie zmluvného záväzku** spôsobu určenia sumy úhrady za sociálnu službu po uplatnení podmienok ochrany príjmu (§ 73a zákona o SoS), podmienky jej vrátenia, podmienky jej zúčtovania a lehota na jej zúčtovanie, a to v rámci obsahovej náplne uzavretej zmluvy o poskytovaní sociálnej služby.

Ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na určenie sumy úhrady za sociálnu službu a platenie úhrady za sociálnu službu (§ 74 ods. 9 zákona o SoS)**, poskytovateľ a prijímateľ sociálnej služby sú povinní uzatvoriť dodatok k zmluve o poskytovaní sociálnej služby.**

S cieľom zabezpečiť plynulý prechod na nové právne podmienky platenia úhrady za ambulantné sociálne služby a domácu opatrovateľskú službu a garantovať v rámci zmluvných záväzkov právnu istotu pre prijímateľov aj poskytovateľov SoS, **sú poskytovateľ a prijímateľ tohto druhu a formy SoS, ktorá sa poskytuje k 31.12. 2026 a naďalej aj po 1. 1. 2027, povinní do 31. 1. 2027 uzatvoriť dodatok k tejto zmluve, ktorého obsahom budú v zmysle zákona o SoS upravené podmienky platenia úhrady za poskytovanú SoS** (najmä podľa § 72 ods. 11 a 12 zákona o SoS - platenie úhrady za SoS zníženej o vyplatený PPO a nemožnosť požadovať úhradu od prijímateľa, ak si PSS nesplní vykazovaciu povinnosť) - prechodné ustanovenie § 110br zákona o SoS.

3.5 Povinnosti PSS vo vzťahu k vzniku nároku na PPO a jeho výplatu

Nižšie sú na jednom mieste zhrnuté všetky povinnosti poskytovateľov SoS popísané v tomto dokumente, ktoré majú alebo môžu mať vplyv na vznik nároku prijímateľa/žiadateľa o sociálnu službu na PPO (vrátane preddavku na PPO a príplatku k PPO) a na výplatu PPO.

Povinnosti súvisiace so vznikom nároku na PPO (a "nábehový" preddavok na PPO)

- **Správne vedená evidencia prijímateľov SoS a žiadateľov o SoS v IS SoS k 30.12.2026**

  UPSVAR začína k 1.1.2027 konanie z vlastného podnetu o nároku na PPO u prijímateľov a žiadateľov o SoS, ktorými sú ambulantné ZSS - *rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár,* **opatrovateľská služba. V konaní bude UPSVAR z údajov evidovaných poskytovateľmi v IS SoS.**
  Preto je nevyhnutné, aby do konca roka 2026 poskytovateľa uvedených SoS (*ako* aj obce a vyššie územné celky, ktoré evidovali žiadosti o poskytnutie týchto SoS) **overili správnosť všetkých nimi**

vedených údajov v príslušných evidenciách v IS SoS a prípadne údaje opravili alebo aktualizovali (neaktívne záznamy o prijímateľoch, ktorým sa poskytovanie SoS skončilo alebo žiadosť bola vybavená je potrebné uzavrieť dátumom ukončenia/vybavenia)**.**

Osobitne je potrebné zdôrazniť nutnosť správnej evidencie stupňa odkázanosti v IS SoS zo strany poskytovateľov SoS, obcí a VÚC, v nadväznosti na úpravu spôsobu evidovania stupňa odkázanosti po zavedení integrovanej posudkovej činnosti k 1.9.2025. Od tohto dátumu sa

- u fyzickej osoby, ktorá má právoplatný integrovaný posudok- IP uvádza do evidencie stupeň odkázanosti uvedený v IP a
- u fyzickej osoby, ktorej sa sociálna služba poskytuje alebo sa má začať poskytovať na základe rozhodnutia o odkázanosti na túto sociálnu službu, uvádza stupeň odkázanosti uvedený v tomto rozhodnutí, t.j. tento stupeň z rozhodnutia nemožno meniť.

Povinnosti súvisiace so vznikom nároku na výplatu PPO

- **Správne a včas vedená evidencia prijímateľov SoS a žiadateľov o SoS v IS SoS**
  Údaje o formálnej starostlivosti - SoS nahlásené odkázanou osobou do evidencie UPSVAR **budú overované aj voči údajom vedeným poskytovateľmi SoS v IS SoS. Preto je dôležité zo strany poskytovateľov SoS viesť evidenciu svojich prijímateľov riadne, správne a včas.** V nadväznosti na lehotu nahlasovania FS - sociálnej služby do evidencie zo strany odkázanej osoby, bola **skrátená aj lehota nahlasovania údajov zo strany poskytovateľov SoS do evidencie prijímateľov** v IS SoS z 15 na **5 kalendárnych dní** odo dňa uzavretia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby alebo zmeny týchto zapísaných údajov vedených v ISoS(§ 105b ods. 2 písm. b) zákona o SoS).

- **Povinnosť vedenia evidencie prijímateľov SoS a žiadateľov o SoS** (§ 95 ods. 8 zákona o SoS) **aj pri sociálnych službách**
  - **Pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby v hospici a dome ošetrovateľskej starostlivosti** (nový druh SoS od 31.12.2026).
  - **Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci –** evidenciu prijímateľov a žiadateľov "aktívnych" k 31.12.2026 sú poskytovatelia tejto SoS povinní doplniť do IS SoS do 31.1.2027 (prechodné ustanovenia § 110bs).

- **Vedenie evidencie údajov o poskytnutej SoS prijímateľovi SoS v IS SoS** (§ 105a ods. 2 písm. j) a ods. 10 a § 105b ods. 2 písm. d) zákona o SoS) **- tzv. Mesačné výkazy o poskytnutí SoS**

  Ak sa prijímateľovi poskytuje SoS, ktorou je *opatrovateľská služba, ambulantné ZSS, pobytové ZSS v rámci odľahčenia a neprítomnosti NFO, pomoc pri odkázanosti v hospici/DOS, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci* **podmienkou vzniku nároku je** (okrem zápisu tejto SoS zo strany odkázanej osoby do evidencie UPSVAR) zo strany poskytovateľa SoS **zaslanie mesačného výkazu o poskytovanej SoS cez IS SoS do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca** (údaje o rozsahu poskytnutej služby a úhrade za ňu).
  Ak lehota nebude dodržaná, na údaje z výkazu sa pri určovaní nároku na výplatu PPO u žiadneho z prijímateľov neprihliada a PPO nebude poskytovateľovi za prijímateľa SoS na úhradu za túto SoS (formálnu starostlivosť) vyplatený. Zmeškanie lehoty bude tolerované (max. 3 pracovné dni) len v prípade potvrdeného výpadku informačného systému). Zároveň pri nedodržaní tejto lehoty poskytovateľ SoS nebude oprávnený za tento mesiac požadovať od prijímateľa (ani jeho blízkych osôb) zaplatenie úhrady za sociálnu službu a takto nezaplatenú úhradu nemožno považovať ani za pohľadávku (§ 72 ods. 12 a § 73a ods. 10 zákona o SoS).

  Obsahom **Mesačného výkazu o poskytnutej SoS sú** (sumárne za všetkých prijímateľov v jednom výkaze):
  1. osobné údaje o prijímateľovi/prijímateľoch SoS *(vo výkaze predvyplnené podľa evidencie prijímateľov)*,
  2. rozsah poskytnutej SoS za mesiac *v príslušnej jednotke (mesiac, hodina, deň)*,
  3. sumu úhrady za poskytnutú SoS za mesiac *(suma úhrady zodpovedá rozsahu odobratej služby a sume úhrady podľa cenníka sociálnej služby – bez ohľadu na príjem prijímateľa)*,
  4. ďalšie údaje, ktoré súvisia s poskytnutou SoS (*napr. aj č. účtu PSS, na ktorý bude PPO za prijímateľa zasielaný)*.

V IS SoS bude formulár mesačného výkazu prvý krát dostupný na začiatku januára 2027 a k jeho vypĺňaniu bude poskytovateľom poskytnutá metodika.

Bližšie o mesačnom výkaze v časti 1.5. tohto dokumentu.

- **Doklady o úhrade za SoS**
  Ak sa prijímateľovi poskytuje SoS, ktorou je *prepravná služba, požičiavanie pomôcok, sprostredkovanie tlmočníckej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, sprievodcovská a predčitateľská služba, služby sociálneho podniku,* **odkázaná osoba je povinná do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca predložiť UPSVAR doklady o úhrade za tieto SoS.**
  Pre vznik nároku na výplatu PPO na úhradu výdavkov za tieto SoS, musia tieto doklady spĺňať také náležitosti, aby bolo možné zo strany UPSVAR jednoznačne identifikovať komu bola SoS poskytnutá, v akom rozsahu, za akú sumu a za aké obdobie a o akú SoS ide. Preto je potrebné zo strany poskytovateľov SoS, ktorých úhradu odkázaná osoba preukazuje dokladmi, aby tieto mali všetky uvedené potrebné náležitosti, s cieľom predísť potrebe ďalšieho zisťovania a preukazovania zo strany odkázanej osoby, ako aj riziku neuznania týchto dokladov zo strany UPSVAR.

  Bližšie o potrebných náležitostiach dokladov o úhrade v časti 1.5. tohto dokumentu.

3.6 "Vyrovnávací" finančný príspevok pre ambulantné zariadenia

Zákonom o SoS (prechodné ustanovenie § 110bt) sa pre rozpočtový rok 2027 vytvorili podmienky na zabezpečenie stability spolufinancovania doterajších ambulantných sociálnych služieb v obecných a neverejných ZSS podmienených odkázanosťou *(rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie a denný stacionár)*. Cieľom je zabezpečiť postupné prispôsobovanie prevádzkových pomerov týchto ZSS zmenám počas roka 2027, v súvislosti so zavedením príspevku na pomoc pri odkázanosti.

Na rozpočtový rok 2027 preto MPSVR poskytne **tzv. vyrovnávací finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou obecným a neverejným poskytovateľom týchto ambulantných sociálnych služieb**, ktorý je účelovo určený na ekonomicky oprávnené výdavky na mzdy a platy zamestnancov a poistné.

Finančný príspevok sa (obdobne ako do roku 2027) poskytne podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a počtu miest v zariadení zapísaného v registri. Výška finančného príspevku na mesiac a na miesto v zariadení obsadené najmenej v rozsahu 8 hodín ambulantnej prevádzky počas pracovného dňa je

a) 153 eur pri I. stupni odkázanosti
b) 305 eur pri II. stupni odkázanosti
c) 396 eur pri III. stupni odkázanosti
d) 549 eur pri VI. stupni odkázanosti
e) 671 eur pri III. stupni odkázanosti.

Spôsob určenia štruktúry prijímateľov podľa stupňa odkázanosti sa uplatňuje ako doposiaľ, avšak s úpravou stupňa odkázanosti, napr. pre neobsadené miesta podľa druhu SoS.

Žiadosť o tento finančný príspevok môže podať poskytovateľ týchto ambulantných SoS (neverejný PSS, obec alebo združenie obcí), ak sa sociálna služba poskytuje k 1.1.2027 alebo je k tomuto dátumu zapísaná v registri SoS.

Žiadosť sa podáva MPSVR SR prostredníctvom IS SoS do 31.1.2027 (formulár žiadosti bude dostupný až v priebehu januára 2027). Ak sa sociálna služba v čase žiadosti ešte neposkytuje, žiadateľ predkladá aj vyjadrenie obe/VÚC o súlade s komunitným plánom alebo koncepciou rozvoja sociálnych služieb.

Podmienky, pri na ktorých nárok na finančný príspevok nevzniká alebo sa kráti, miesta na ktorých nárok na finančný príspevok (vrátane neobsadených miest za stanovených podmienok) sa uplatňujú rovnako ako pri

doterajšej podpore spolufinancovania ambulantnej formy sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou z rozpočtu MPSVR podľa právnej úpravy zákona o SoS účinnej do 31.decembra 2026.

Poskytovateľovi SoS sa pri zúčtovaní tohto finančného príspevku ,realizovaného podľa § 78a zákona účinného do 31. decembra 2026, vzhľadom na zmysel a účel tohto „vyrovnávacieho" finančného príspevku, odpočítajú aj jeho reálne prijaté príjmy z platenia úhrady za sociálnu službu vyplatené poskytovateľovi SoS zo strany UPSVAR za prijímateľa sociálnej služby z jeho príjmu z PPO (vrátane preddavku a príplatku). Pri štvrťročnom zúčtovaní, s cieľom zamedziť duplicitnému čerpaniu verejných zdrojov, sa tento finančný príspevok zníži o príjem z úhrady za poskytovanú sociálnu službu, ktorý poskytovateľ SoS reálne prijal (boli vyplatené poskytovateľovi SoS zo strany UPSVAR za prijímateľa), a to z vyplatených príspevkov na odkázanosť, preddavkov na príspevok a príplatkov k príspevku. Nadväzuje sa pritom na zmluvný štvrťročný cyklus zúčtovania podľa § 78d zákona o SoS. **Poskytovateľ je povinný v rámci štvrťročného zúčtovania vrátiť ministerstvu tú časť finančného príspevku, o ktorú sa mu nárok na finančný príspevok znížil na základe prijatých platieb z PPO poukázaných z úradu práce, sociálnych vecí a rodiny za odkázané osoby - prijímateľov sociálnej služby.** Ak poskytovateľ túto povinnosť nesplní, v zmysle § 78d ods. 3 písm. c) zákona o SoS sa mu dočasne pozastaví vyplácanie príspevku na nasledujúci štvrťrok. Určuje sa zároveň rovnaká, resp. primeraná aplikácia štandardných zmluvných, kontrolných a zúčtovacích ustanovení pre finančné príspevky na spolufinancovanie sociálnej služby poskytované podľa tohto zákona (§ 78a až § 78e).

3.7 Príklady poskytovania SoS s podporou z PPO a určenia výšky úhrady

Táto časť je venovaná vybraným základným príkladom súvisiacim s poskytovaním sociálnej služby s použitím príspevku na pomoc pri odkázanosti na úhradu za sociálnu službu/formálnu starostlivosť a následne určenie časti úhrady nepokrytej príspevkom, ktorú má zaplatiť prijímateľ SoS zo svojho príjmu. Príklady sú len ilustračné a nemajú ambíciu ani kapacitu pokryť všetky situácie a možnosti, ktoré môžu v praxi UPSVAR nastať.

Príklad č. 1 - Opatrovateľská služba, ktorá sa poskytuje prijímateľovi so stupňom odkázanosti IV, ako jediná SoS (je prvá v poradí), bez kombinácie s neformálnou starostlivosťou

Nárok FO na PPO: 858,5 € (IV. stupeň)
Úhrada za poskytnutú SoS v mesiaci máj 2027:

- Zmluvný rozsah SoS: 160 hod/mesačne
- Rozsah odobratej SoS za príslušný mesiac (máj 2027): 100 hod/mesačne
- Suma úhrady za hodinu SoS (podľa cenníka): 9 €/hod
- **Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027 (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. júna 2027): 100 hod. x 9 € = 900 €**
- **Suma priznaného nároku na výplatu PPO, ktorá bude vyplatená poskytovateľovi SoS za máj do konca júna 2027: 858,5 €** (nárok FO na PPO v stupni IV)
- **Suma zostávajúcej časti úhrady za SoS (zníženej o poskytovateľovi vyplatený PPO): 41,50 €**
  - Príjem prijímateľa (starobný dôchodok): 700 €
  - Povinný zostatok z príjmu pri opatrovateľskej službe: 1,65 x suma životného minima = 487 €
  - Maximálna suma úhrady, ktorú môže prijímateľ zo svojho príjmu zaplatiť: 700 € - 487 € = 213 €
- **Úhrada zostávajúcej časti úhrady za SoS od prijímateľa SoS: 41,50 €** (jeho príjem postačuje na zaplatenie)

Príklad č. 2 - Prijímateľ ambulantnej SoS v dennom stacionári, ktorá sa poskytuje prijímateľovi so stupňom odkázanosti III, ako jediná SoS (je prvá v poradí), bez kombinácie s neformálnou starostlivosťou

Nárok FO na PPO: 617 € (III. stupeň)
Úhrada za poskytnutú SoS v mesiaci máj 2027:

- Zmluvný rozsah SoS: 160 hod/mesačne/20 dní
- Rozsah odobratej SoS za príslušný mesiac (máj 2027): 160 hod
- Suma úhrady za miesto na deň (podľa cenníka): 30 €/deň

- **Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027 (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. júna 2027): 20 dní x 30 € = 600 €**
- **Suma priznaného nároku na výplatu PPO, ktorá bude vyplatená poskytovateľovi SoS za máj do konca júna 2027: 600 €**
- **Suma zostávajúcej časti úhrady za SoS od prijímateľa (zníženej o poskytovateľovi vyplatený PPO): 0 €**
- Nevyužitú časť nároku: 617 € - 600 € = 17 € nemožno preniesť do nasledujúceho obdobia ani použiť spätne

Príklad č. 3 - Prijímateľ ambulantnej SoS v špecializovanom zariadení, ktorá sa poskytuje prijímateľovi so stupňom odkázanosti V, ako jediná SoS (je prvá v poradí), bez kombinácie s neformálnou starostlivosťou.

Nárok FO na PPO: 1038,50 € (V. stupeň)
Úhrada za poskytnutú SoS v mesiaci máj 2027:
- Zmluvný rozsah SoS: 160 hod/mesačne/20 dní
- Rozsah odobratej SoS za príslušný mesiac (máj 2027): 160 hod/mesačne/17 dní; 3 dni neprítomnosť
- Suma úhrady za miesto na deň (podľa cenníka): 75 €/deň; úhrada za deň neprítomnosti: 12 €/deň
- **Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027 (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. júna 2027): 17 dní x 75 € = 1275 €; 3 dni x 13 € = 36; spolu 1311 €**
- **Suma priznaného nároku na výplatu PPO, ktorá bude vyplatená poskytovateľovi SoS za máj do konca júna 2027: 1038,50 €**
- **Suma zostávajúcej časti úhrady za SoS (zníženej o poskytovateľovi vyplatený PPO): 272,50 €**
  - Príjem prijímateľa (invalidný dôchodok): 560 €
  - Povinný zostatok z príjmu pri ambulantnej službe, v ktorej sa poskytuje stravovanie: suma životného minima = 295,22 €
- **Maximálna suma úhrady, ktorú môže prijímateľ zo svojho príjmu zaplatiť: 560 € - 295,22 € = 264,78 €**
  Úhrada zostávajúcej časti úhrady za SoS prijímateľom SoS prekračuje o 7,72 € jeho príjem. *(Zostávajúca časť úhrady, v prípade že ju nedoplatí iná FO a od prijímateľa vzhľadom na jeho príjem a majetok nie je možné požadovať doplatenie sumy vyplývajúcej zo stanovenej úhrady, stáva sa táto nezaplatená časť úhrady pohľadávkou PSS voči FO*).

Príklad č. 4 - Prijímateľ ambulantnej SoS v špecializovanom zariadení, ktorá sa poskytuje prijímateľovi so stupňom odkázanosti IV - nezaopatrené dieťa, v kombinácii s neformálnou starostlivosťou.

Nárok FO na PPO: 1058,50 € (IV. stupeň/dieťa)- časť na FS 90 €; časť určená na NFS- 968,50 €;
Úhrada za poskytnutú SoS v mesiaci máj 2027:
- Zmluvný aj odobratý rozsah SoS v máji: 80 hod mesačne
- **Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027 (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. júna 2027): 400 €**
- Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027 (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. júna 2027 presahuje o **310 €** sumu nároku PPO v časti na FS – 90 €)
  - ÚPSVaR začne z vlastného podnetu **konanie o príplatku k PPO**, ak úhrada za FS ambulantnou formou, ktorá bola poskytnutá do IS SoS za príslušný kalendárny mesiac, je vyššia, ako je súčet časti príspevku určenej na FS a sumy preneseného nároku (v tomto prípade prijímateľ nemá nárok zvýšený o prenesený zostatok, disponuje sumou 90 €).
- Maximálna možná výška príplatku (za odobratých 80 hodín - 80 x 3,06 € (hodinová "sadzba" určená zákonom) = 244,80€ - 90 € časť príspevku určenej na FS = 154,80 € - OO vznikol nárok na príplatok k príspevku **154,80 €**
- **UPSVAR vyplatí PPO spolu s príplatkom (90 + 154,80 = 244,80 €) na účet PSS.**
- **Suma zostávajúcej časti úhrady za SoS (zníženej o poskytovateľovi vyplatený PPO): 155,20 €**
- Ak sa u prijímateľa uplatňuje ochrana príjmu, kedy prijímateľ nie je schopný uhradiť celý doplatok tak ostávajúca časť úhrady, v prípade že ju nedoplatí iná FO a od prijímateľa vzhľadom na jeho príjem a majetok nie je možné požadovať doplatenie sumy vyplývajúcej zo stanovenej úhrady, stáva sa táto nezaplatená časť úhrady pohľadávkou PSS voči FO, ktorú je potom prijímateľ povinný uhradiť po obdržaní doplatku, napr.

- prijímateľ má uhradiť zvyšných 155,20 €, jeho príjem (zákonného zástupcu + osoby žijúce v spoločnej domácnosti): 1200 €
- povinný zostatok z príjmu pri ambulantnej službe, v ktorej sa poskytuje stravovanie: suma životného minima = (dvojica s troma deťmi) 905,58 €
- Maximálna suma úhrady, ktorú môže prijímateľ zo svojho príjmu zaplatiť: 1200 € - 905,58 € = 294,42 €
- **úhrada zostávajúcej časti úhrady za SoS prijímateľom SoS za máj: 155,20 €** (jeho príjem postačuje na zaplatenie).

Príklad č. 5 - Opatrovateľská služba, ktorá sa poskytuje prijímateľovi so stupňom odkázanosti III, ako prvá v poradí, s kombináciou ambulantnej sociálnej služby denný stacionár, bez poskytovania neformálnej starostlivosti.

Nárok FO na PPO: 617 € (III. stupeň)

Úhrada za poskytnutú opatrovateľskú službu za mesiac máj 2027:

- Zmluvný a odobratý rozsah SoS v máji: 40 hod/mesačne
- Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027 (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. júna 2027)**: 360 €**
- **Suma priznaného nároku na výplatu PPO, ktorá bude vyplatená poskytovateľovi SoS za máj do konca júna 2027: 360 €**
- **Suma zostávajúcej časti úhrady za SoS od prijímateľa (zníženej o poskytovateľovi vyplatený PPO): 0 €**

Úhrada za druhú poskytnutú SoS za mesiac máj 2027 (denný stacionár):

- Zmluvný a odobratý rozsah SoS v máji: 80 hod/mesačne/20 dní (4 hod./denne)
- Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027 (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. júna 2027): **400 €**
- **Suma priznaného nároku na výplatu PPO, ktorá bude vyplatená poskytovateľovi SoS za máj do konca júna 2027: 257 €** (suma nároku FO na PPO znížená o vyplatenú časť nároku za 1. SoS v poradí: 617 € - 360 € = 257 €)
- **Suma zostávajúcej časti úhrady za SoS (zníženej o poskytovateľovi vyplatený PPO): 400 - 257 = 143 €**
  - Príjem prijímateľa (starobný dôchodok): 600 €
  - Povinný zostatok z príjmu pri ambulantnej službe, v ktorej sa poskytuje stravovanie: suma životného minima = 295,22 €
  - Maximálna suma úhrady, ktorú môže prijímateľ zo svojho príjmu zaplatiť: 600 € - 295,22 € = 304,78 €
- **Úhrada zostávajúcej časti úhrady za SoS od prijímateľa za máj: 143 €** (jeho príjem postačuje na zaplatenie).

Príklad č. 6 - Prijímateľ ambulantnej SoS v dennom stacionári, ktorá sa poskytuje prijímateľovi so stupňom odkázanosti V, ako jediná SoS podmienená odkázanosťou v kombinácii s neformálnou starostlivosťou a využitím podpornej sociálnej služby - prepravnej služby.

Nárok FO na PPO: 1038,50 € (V. stupeň) - časť na FS 270 €; časť určená na NFS - 768,50 €;

Úhrada za poskytnutú SoS za mesiac máj 2027:

- Zmluvný a odobratý rozsah SoS v máji: 80 hod/mesačne/20 dní (4 hod./denne)
- Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027 (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. júna 2027): **250 €**
- Suma priznaného nároku na výplatu PPO, ktorá bude vyplatená poskytovateľovi SoS za máj do konca júna 2027: **250 €** (zo sumy nároku prijímateľa na PPO: 270 €**)**
- Suma zostávajúcej časti úhrady za SoS (zníženej o poskytovateľovi vyplatený PPO): **0 €**

Úhrada za poskytnutú prepravnú službu v mesiaci máj 2027:

- Poskytovateľom vystavený doklad o úhrade za prepravnú službu poskytnutú v máji v sume 50 € (prijímateľ uhradí sumu)
- Prijímateľ doručí doklad na ÚPSVaR, alebo ho eviduje cez špecializovaný online portál PPO do 7. júna 2027
- Suma nároku prijímateľa na PPO za FS/SoS (zníženej o poskytovateľovi ambulantnej služby vyplatený PPO): 270 € – 250 € = 20 €
- **Suma priznaného nároku na výplatu PPO, ktorá bude vyplatená prijímateľovi SoS na účet, alebo poštovou poukážkou za máj do konca júna 2027: 20 €** (zvyšnú časť úhrady - 30 € zaplatil prijímateľ z vlastných príjmov).

Príklad č. 7 - Prijímateľ ambulantnej SoS v dennom stacionári, ktorá sa poskytuje prijímateľovi so stupňom odkázanosti III, ako jediná SoS podmienená odkázanosťou, bez kombinácie s neformálnou starostlivosťou s využitím ďalšej podpornej sociálnej služby - požičiavanie pomôcok.

Nárok FO na PPO: 617 € (III. stupeň)

Úhrada za poskytnutú SoS v mesiaci máj 2027:
- Zmluvný a odobratý rozsah SoS v mesiaci máj: 160 hod/mesačne/20 dní
- **Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027** (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. júna 2027): **400 €**
- **Suma priznaného nároku na výplatu PPO, ktorá bude vyplatená poskytovateľovi SoS za máj do konca júna 2027: 400 €**
- **Suma zostávajúcej časti úhrady za SoS (zníženej o poskytovateľovi vyplatený PPO): 0 €**

Úhrada za požičiavanie pomôcok v mesiaci máj 2027:
- **Poskytovateľom vystavený doklad o úhrade za zapožičanie pomôcky** (polohovateľnej postele) **na mesiac v sume 55 € (prijímateľ uhradí sumu poskytovateľovi)**
- Prijímateľ doručí doklad na ÚPSVaR, alebo ho eviduje cez špecializovaný online portál PPO do 7. júna 2027
- **Suma priznaného nároku na výplatu PPO, ktorá bude vyplatená prijímateľovi SoS na účet, alebo poštovou poukážkou za máj do konca júna 2027: 55 €** (po znížení nároku na PPO o sumu vyplatenú na 1. SoS, bolo možné nárok vyplatiť: 617 € – 400 € = 217 €)
- Nevyužitú časť nároku: 617 € - 455 € = 162 € nemožno preniesť do nasledujúceho obdobia ani použiť spätne (za výdavky na FS v predchádzajúcich mesiacoch).

Príklad č. 8 - Prijímateľ ambulantnej SoS v dennom stacionári, ktorá sa poskytuje prijímateľovi so stupňom odkázanosti IV podľa platného rozhodnutia o odkázanosti podľa zákona o SoS účinného do 31.8.2025, ktorý uzatvorí zmluvu o poskytovaní SoS 1.1.2027 a neprebehlo u neho konanie o nároku na PPO.

Prijímateľ je do ZSS prijatý so stupňom IV na základe rozhodnutia o odkázanosti podľa zákona o SoS účinného do 31.8.2025 . Je poskytovateľom SoS zaevidovaný v IS SoS, **podá si žiadosť o PPO príspevok na UPSVAR** a nahlási poskytovanie formálnej starostlivosti do evidencie UPSVAR. UPSVAR začne konanie o PPO a nakoľko FO nemá vydaný IP, podá podnet na jeho vydanie.

Úhrada za poskytnutú SoS v mesiaci január 2027 až do právoplatnosti rozhodnutia o PPO:
- Zmluvný a odobratý rozsah SoS: 80 hod/mesačne/20 dní (4 hod./denne)
- **Suma úhrady za príslušný mesiac január 2027** (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. februára 2027): **300 €**
- **Suma priznaného nároku na výplatu PPO, ktorá bude vyplatená poskytovateľovi SoS za január do konca februára 2027: 0 €** (nebolo právoplatne ukončené konanie o nároku na PPO)
- **Suma zostávajúcej časti úhrady za SoS (zníženej o poskytovateľovi vyplatený PPO): 300 € - 0 € = 300 €**
- Prijímateľ uhradí PSS celú úhradu za poskytnutú SoS (300 €); po zohľadnení ochrany jeho príjmu a vykonáva tak po celú dobu, počas ktorej prebieha konanie o nároku na PPO.

- **PPO je, po ukončení konania o IP, právoplatne priznaný v apríli 2027 podľa IP so stupňom III (617 €). UPSVAR začne konanie o výplate PPO** (za obdobie konania - január, február, marec). Za obdobie konania vznikne prijímateľovi za každý mesiac nárok na výplatu v sume vykázanej sumy od PSS vo výkaze (300 €), najviac do sumy nároku na PPO.
- Nakoľko prijímateľ zaplatil PSS úhradu v celej sume úhrady za január, február a marec (3x 300 € = 900 €), PPO je vyplatený v apríli priamo prijímateľovi na jeho alebo v hotovosti poštovou poukážkou v sume podľa výkazu PSS (3 x 300 €) .

  Pozn. Ak sa u prijímateľa uplatňuje ochrana príjmu, kedy prijímateľ nie je schopný uhradiť celý doplatok tak ostávajúca časť úhrady, v prípade že ju nedoplatí iná FO a od prijímateľa vzhľadom na jeho príjem a majetok nie je možné požadovať doplatenie sumy vyplývajúcej zo stanovenej úhrady, stáva sa táto nezaplatená časť úhrady pohľadávkou PSS voči FO, ktorú prijímateľ uhradí PSS po vyplatení doplatku PPO.

Úhrada za poskytnutú SoS v mesiaci apríl 2027:

Za apríl sa postupuje rovnako ako v príklade 1. Nárok na PPO v časti úhrady za FS sa vypláca PSS a prijímateľ platí sumu nepokrytú z PPO (po uplatnení podmienok ochrany príjmu).

Príklad č. 9 - Prijímateľ opatrovateľskej služby, ktorá sa poskytuje prijímateľovi bezodkladne (nemá IP) a neprebehlo u neho konanie o nároku na PPO.

- Prijímateľovi je v máji SoS zabezpečená zo strany VÚC bezodkladne (bez rozhodnutia o odkázanosti alebo IP). Je riadne zaevidovaný v IS SoS a prijímateľ podá UPSVAR žiadosť o PPO a zároveň žiadosť o preddavok na PPO, ktorou zároveň UPSVAR nahlási poskytovanie formálnej starostlivosti - opatrovateľskej služby bezodkladne.

Úhrada za poskytnutú SoS v mesiaci máj 2027 a mesiace v ktorých sa koná o PPO:

- Zmluvný a odobratý rozsah SoS v máji: 120 hod/mesačne
- **Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027 (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. marca 2027): 960 €**
- Suma nároku prijímateľa na preddavok na PPO po jeho priznaní (v sume podľa výkazu PSS, najviac pre stupeň odkázanosti III - 617 €)
- **Suma priznaného nároku na výplatu preddavku na PPO, ktorá bude vyplatená poskytovateľovi SoS za máj do konca júna 2027: 617 €**
- Sumu zostávajúcej časti úhrady za SoS (zníženej o poskytovateľovi vyplatený preddavok na PPO): **343 € platí prijímateľ SoS po uplatnení garancie zostatku príjmu.**
- **PPO je, po ukončení konania o IP, právoplatne priznaný v auguste 2027 podľa IP so stupňom IV (858,50 €). UPSVAR začne konanie o výplate PPO** (za obdobie konania - máj, jún, júl), v ktorom sa zúčtuje preddavok. Za obdobie konania vznikne po zúčtovaní prijímateľovi za každý mesiac doplatok k PPO v sume rozdielu nároku a vyplatenej sumy preddavku (858,50 – 617= 241,50 €), ktorý bude vyplatený priamo prijímateľovi SoS (úhradu poskytovateľovi zaplatil).

Úhrada za poskytnutú SoS za mesiac, v ktorom bolo o nároku na PPO právoplatne rozhodnuté:

Za mesiac právoplatnosti rozhodnutia sa postupuje rovnako ako v príklade 1. Nárok na PPO v časti úhrady za FS sa vypláca PSS a prijímateľ platí sumu nepokrytú z PPO (po uplatnení podmienok ochrany príjmu).

Príklad č. 10 - Prijímateľ opatrovateľskej služby, ktorá sa poskytuje prijímateľovi ako samoplatcovi (nemá platné rozhodnutie o odkázanosti ani IP) a neprebehlo u neho konanie o nároku na PPO.

- Prijímateľ je prijatý ako samoplatca bez IP a nároku na PPO. Je riadne zaevidovaný v IS SoS ako samoplatca. Prijímateľ podá na UPSVR žiadosť o PPO a nahlási do evidencie UPSVAR poskytovanie formálnej starostlivosti.

Úhrada za poskytnutú SoS v mesiaci máj 2027 a mesiace v ktorých sa koná o PPO:

- Zmluvný a odobratý rozsah SoS v máji: 60 hod/mesačne
- **Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027 (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. júna 2027): 600 €**; úhradu platí prijímateľ (ochrana príjmu sa neuplatňuje)
- Prijímateľ uhradí PSS celú úhradu za poskytnutú sociálnu službu a vykonáva tak po celú dobu, počas ktorej prebieha konanie o nároku na príspevok.
- Úrad podá podnet na začatie IP
- PPO je (po vydaní IP) právoplatne priznaný v septembri 2027 so stupňom II. (473 €). UPSVAR začne konanie o výplate PPO (za obdobie konania - máj, jún, júl, august). Za obdobie konania vznikne za každý mesiac nárok na výplatu v sume vykázanej sumy od PSS vo výkaze (600 €), **najviac do sumy nároku na PPO, t. j 473 €.**
- Prijímateľ platil PSS úhradu v celej sume úhrady za celé obdobie konania o PPO (mesačne 600 €). PPO mu bude za každý mesiac obdobia konania o PPO vyplatený v sume **473 € na účet prijímateľa** alebo v hotovosti poštovou poukážkou.

Úhrada za poskytnutú SoS za mesiac, v ktorom bolo o nároku na PPO právoplatne rozhodnuté:

Po vydaní IP už možno prijímateľovi poskytovať SoS nie ako samoplatcovi, t.j. neplatí úhradu vo výške EOV. Tomu je potrebné prispôsobiť aj zmluvu o poskytnutí SoS a upraviť aj údaje v IS SoS.

Za mesiac právoplatnosti rozhodnutia sa postupuje rovnako ako v príklade 1. Nárok na PPO v časti úhrady za FS sa vypláca PSS a prijímateľ platí sumu nepokrytú z PPO (po uplatnení podmienok ochrany príjmu).

Príklad č. 11 - Prijímateľ SoS v zariadení opatrovateľskej služby so stupňom odkázanosti V pobytovou formou, v rámci odľahčenia neformálneho opatrovateľa, alebo z dôvodu jeho neprítomnosti (hospitalizácie).

- Prijímateľ je do pobytovej SoS prijatý z dôvodu odľahčenia alebo neprítomnosti neformálneho opatrovateľa na 10 dní v mesiaci máj. Je riadne zaevidovaný v IS SoS, so zaškrtnutým príznakom odľahčovacia služba alebo neprítomnosť opatrovateľa. Zároveň je prijímateľ povinný odľahčenie alebo neprítomnosť opatrovateľa a sociálnu službu, ktorá je v tomto období poskytovaná nahlásiť UPSVAR do evidencie

Nárok FO na PPO: 1038,50 € (V. stupeň) - časť na FS 270 €; časť určená na NFS- 768,50 €;

Úhrada za poskytnutú SoS v mesiaci máj 2027:

- Zmluvný a odobratý rozsah SoS v máji: 10 dní
- **Suma úhrady za príslušný mesiac máj 2027** (uvedená poskytovateľom SoS v mesačnom výkaze zaslanom do IS SoS do 7. júna 2027)**: 400 €**
- **Suma priznaného nároku na výplatu PPO, ktorá bude vyplatená poskytovateľovi SoS** za máj do konca júna 2027: **270 €** (Suma nároku prijímateľa v V. stupni na PPO na FS - 270 €)
- **Suma zostávajúcej časti úhrady za SoS (zníženej o poskytovateľovi vyplatený PPO) platenej prijímateľom: 130 €** (po uplatnení garancie zostatku príjmu po zaplatení úhrady).

4. Podpora odkázaným osobám pri manažmente PPO

Uplatnenie nároku na PPO a jeho využívanie predpokladá aj vykonávanie administratívnych úkonov, najmä oznamovanie údajov o poskytovanej starostlivosti a ich zmien, predkladanie dokladov a komunikáciu s UPSVAR. Odkázaná osoba môže vzhľadom na svoju životnú situáciu, ak nevyužije možnosť udelenia písomného plnomocenstva na svoje zastupovanie inou osobou (napr. rodinným príslušníkom) na realizáciu potrebnej administrácie s príslušným UPSVAR podľa Občianskeho práva potrebovať pri plnení týchto povinností inú formalizovanú pomoc alebo zastupovanie.

Podľa rozsahu potrebnej podpory možno využiť najmä sociálnu službu sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci, alebo inštitút osobitného príjemcu. Každá z týchto možností má odlišný účel a rozsah oprávnení, ktoré sú bližšie vysvetlené v nasledujúcich častiach.

4.1 Sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci (§ 60a zákona o SoS)

Sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci je novým samostatným druhom sociálnej služby zaradeným medzi podporné služby. Poskytuje sa fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii a jej rodine s prihliadnutím na ich individuálne potreby. Jej využitie nie je podmienené priznaním PPO ani určením konkrétneho stupňa odkázanosti.

Účelom tejto sociálnej služby je pomôcť fyzickej osobe a jej rodine zorientovať sa v dostupných možnostiach pomoci, vyhľadať vhodnú sociálnu službu alebo inú pomoc a podporiť ich pri jej zabezpečovaní. Takto vyhľadávaná sociálna služba má svojím rozsahom, formou a spôsobom poskytovania posilňovať sebestačnosť fyzickej osoby, predchádzať jej sociálnemu vylúčeniu a podporovať jej začlenenie do spoločnosti.

Rozsah podpory vo vzťahu k PPO

V rámci tejto sociálnej služby sa poskytuje sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, preventívna aktivita a pomoc pri administrácii dokumentov súvisiacich s PPO. V praxi môže ísť najmä o:

- vysvetlenie podmienok nároku na PPO, spôsobov jeho využitia a povinností súvisiacich s jeho výplatou,
- pomoc pri vypĺňaní žiadosti o PPO alebo preddavok na PPO a pri príprave súvisiacich podkladov,
- podporu pri informovanom rozhodovaní o využití formálnej starostlivosti, neformálnej starostlivosti alebo ich kombinácie,
- vyhľadanie vhodnej sociálnej služby a pomoc pri nadviazaní kontaktu s jej poskytovateľom,
- pomoc pri príprave oznámení o poskytovaní formálnej starostlivosti alebo neformálnej starostlivosti a o zmenách údajov zapisovaných do evidencie,
- pomoc pri usporiadaní dokladov a príprave podkladov na preukazovanie úhrady za formálnu starostlivosť, pri ktorej tieto doklady predkladá odkázaná osoba a nie poskytovateľ tejto formálnej starostlivosti za odkázanú osobu,
- vysvetlenie výziev UPSVAR a oznámení odkázanej osoby UPSVAR na preukázanie skutočností s trvaním nároku na PPO a na jeho výplatu a trvaním nároku na príplatok k PPO a pomoc pri príprave odpovede-písomného oznámenia odkázanej osoby v predmete tejto výzvy v určenej lehote.

Rozsah pomoci sa prispôsobuje schopnostiam a potrebám konkrétnej odkázanej osoby. Podpora môže byť jednorazová, napríklad pri príprave žiadosti o PPO, alebo opakovaná, ak osoba potrebuje pomoc aj pri ďalšej administrácii PPO.

Služba zároveň zahŕňa možné sprostredkovanie vzdelávacieho kurzu alebo programu pre neformálneho opatrovateľa súvisiaceho s poskytovaním pomoci pri odkázanosti.

Obsah služby presahuje oblasť PPO, nakoľko podľa potrieb osoby možno sprostredkovať aj pomoc pri kompenzácii sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, pomoc v hmotnej núdzi, pomoc a podporu nástrojmi aktívnych opatrení na trhu práce alebo sprostredkovať poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Podmienky poskytovania a hranice oprávnení poskytovateľa SoS

Oprávnenie poskytovať túto sociálnu službu vzniká zápisom do registra sociálnych služieb vedeného príslušným vyšším územným celkom (§ 62 zákona o SoS). Samotné oprávnenie osoby poskytovať iný druh sociálnej služby nenahrádza potrebu vzniku jej oprávnenia poskytovať túto sociálnu službu zápisom tohto samostatného druhu služby do registra sociálnych služieb. S prijímateľom tejto sociálnej služby sa uzatvára písomná zmluva o poskytovaní sociálnej služby (§ 74 ods. 2 písm. k) zákona o SoS).

Vzhľadom na ustanovenie § 15 ods. 1 zákona o SoS v spojení s vecným rozsahom ustanovených odborných činností v rámci poskytovania sociálnej služby „sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci" podľa § 60a ods. 2 tohto zákona (vrátane poskytovania sociálneho poradenstva vykonávaného na úrovni základného sociálneho poradenstva a špecializovaného sociálneho poradenstva), je nevyhnutné v rámci personálneho zabezpečenia tejto sociálnej služby splnenie kvalifikačných predpokladov potrebných na vykonávanie predmetných pracovných činností podľa § 84 tohto zákona.

Podmienkou registrácie je registrovanie predmetnej SoS s ambulantnou formou jej poskytovania. Primerane cieľovej skupine fyzických osôb, ktorým sa má táto sociálna služba poskytovať môže byť k ambulantnej forme zvolená aj terénna, prípadne iná forma jej poskytovania (napr. telekomunikačnými prostriedkami).

Podľa § 72 ods. 7 písm. a) trinásteho bodu zákona o SoS prijímateľ za sprostredkovanie sociálnej služby a inej pomoci neplatí úhradu. Táto úprava sa podľa § 72 ods. 9 neuplatňuje, ak sociálnu službu poskytuje neverejný poskytovateľ s cieľom dosiahnuť zisk.

Obec alebo vyšší územný celok môže neverejnému poskytovateľovi, ktorý službu sprostredkovania sociálnej služby a inej pomoci neposkytuje s cieľom dosiahnuť zisk, poskytnúť finančný príspevok na jej prevádzku podľa § 75 ods. 3 písm. b) a ods. 4 písm. b) zákona o SoS. Ide o fakultatívnu podporu, nie o povinnosť samosprávy. Poskytuje sa za zákonom stanovených podmienok pre poskytovanie finančnej podpory neverejným PSS, vrátane súladu podporovanej služby s príslušným komunitným plánom sociálnych služieb alebo koncepciou rozvoja sociálnych služieb. V súlade s § 75 ods. 7 zákona o SoS finančný príspevok s na prevádzku poskytovanej sociálnej služby sa poskytuje na základe písomnej zmluvy.

Podstatou služby je osobne poskytovaná súčinnosť a asistencia za aktívnej účasti fyzickej osoby a jej rodiny. Samotné poskytovanie tejto služby nezakladá oprávnenie konať v mene prijímateľa, podpisovať za neho žiadosti, preberať jeho príspevok alebo disponovať jeho bankovým účtom. Pomoc pri príprave podania preto treba odlišovať od jeho prípravy v mene odkázanej osoby.

Ak má iná osoba vykonávať právne úkony v mene odkázanej osoby, musí mať na to príslušné oprávnenie, napríklad na základe udeleného plnomocenstva alebo zákonného zastúpenia. Rovnako pomoc poskytovaná odkázanej osobe nenahrádza vlastné povinnosti poskytovateľa sociálnej služby, najmä vedenie príslušných evidencií a včasné predkladanie mesačných údajov do IS SoS.

4.2 Udelenie plnomocenstva inej osobe na zastupovanie pri úkonoch súvisiacich s PPO

Odkázaná osoba môže na vybavovanie záležitostí súvisiacich s PPO osobitným (špeciálnym) plnomocenstvom podľa občianskeho práva splnomocniť fyzickú osobu, napríklad rodinného príslušníka alebo inú osobu, ktorej dôveruje, alebo právnickú osobu, ak neudelila inej osobe generálne plnomocenstvo (všeobecnú plnú moc) na všetky právne úkony. Splnomocnená osoba koná v jej mene voči UPSVAR v rozsahu udeleného plnomocenstva, a to aj prostredníctvom špecializovaného portálu PPO. Ak je splnomocnená právnická osoba, za odkázanú osobu koná jej štatutárny orgán alebo osoba, ktorej tento orgán udelí plnomocenstvo.

Na aké konkrétne úkony možno inú osobu splnomocniť

V osobitnom (špeciálnom) plnomocenstve sa uvedie, kto koho splnomocňuje a na aké úkony súvisiace s PPO. Podľa potrieb odkázanej osoby môže ísť najmä o:

- podanie žiadosti o PPO alebo preddavok na PPO,
- oznamovanie údajov o poskytovaní neformálnej starostlivosti a formálnej starostlivosti a ich zmien,

- predkladanie dokladov o úhrade za formálnu starostlivosť, ktoré predkladá odkázaná osoba,
- dopĺňanie podkladov na výzvu UPSVAR,
- zastupovanie v konaní o PPO, jeho výplate alebo príplatku k PPO.

Plnomocenstvo môže byť udelené na konkrétny úkon alebo na širší okruh záležitostí súvisiacich s PPO. Ak napríklad zahŕňa len podanie žiadosti o PPO, nemožno z neho automaticky vyvodzovať oprávnenie zastupovať odkázanú osobu aj pri všetkých ďalších úkonoch.

Ako sa plnomocenstvo preukazuje UPSVAR

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) sa oprávnenie zastupovať preukazuje písomným plnomocenstvom alebo plnomocenstvom vyhláseným do zápisnice na úrade. V nepochybných prípadoch môže úrad od jeho preukázania upustiť.

V praxi to znamená, že odkázaná osoba môže podpísať písomné plnomocenstvo a splnomocnená osoba ho predloží príslušnému UPSVAR, napríklad spolu so žiadosťou alebo pri prvom úkone, ktorý za odkázanú osobu vykonáva. Odkázaná osoba nemusí plnomocenstvo osobne priniesť na úrad. Možno ho doručiť aj poštou alebo riadnym elektronickým podaním. Ďalšou možnosťou je udeliť plnomocenstvo priamo na úrade vyhlásením do zápisnice.

Postavenie rodinného príslušníka, neformálneho opatrovateľa, poskytovateľa SoS alebo jeho zamestnanca samo osebe nezakladá oprávnenie konať v mene odkázanej osoby. Ak má niektorá z týchto osôb odkázanú osobu zastupovať, musí byť jej oprávnenie preukázané a musí konať v jeho rozsahu.

Zastupovanie a špecializovaný portál PPO

Splnomocnená osoba môže za odkázanú osobu vykonávať úkony aj prostredníctvom špecializovaného portálu PPO. Podmienkou je overenie totožnosti používateľa portálu a možnosť spoľahlivo overiť, koho zastupuje a na aké úkony je oprávnený (§ 16b ods. 2 a 7 zákona o PPO).

Zákon o PPO neustanovuje potrebu ďalšieho osobitného plnomocenstva len preto, že sa úkon vykonáva cez portál. Rozhodujúce je, aby už udelené plnomocenstvo svojím rozsahom zahŕňalo vykonávané úkony a aby bolo možné toto oprávnenie overiť. Doklady sa cez portál predkladajú spôsobom určeným jeho prevádzkovateľom - Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny (§ 16b ods. 5 zákona o PPO).

Napríklad osoba splnomocnená na oznamovanie zmien v poskytovanej starostlivosti a predkladanie dokladov o úhrade môže tieto úkony vykonávať cez portál po splnení podmienok prístupu a overenia zastupovania. Podrobnosti o portáli sú uvedené v časti 1.9. tohto dokumentu.

Zastupovanie a výplata PPO

Splnomocnenie na vybavovanie záležitostí súvisiacich s PPO nemení spôsob jeho výplaty. Časť PPO určená na neformálnu starostlivosť a na formálnu starostlivosť preukazovanú dokladmi sa vypláca na účet uvedený v žiadosti alebo poštovým poukazom. Časť PPO určená na úhradu za formálnu starostlivosť vykazovanú poskytovateľom cez IS SoS sa vypláca priamo na účet poskytovateľa (§ 5 ods. 3 písm. b zákona o PPO).

Na prijatie tejto priamej platby od UPSVAR poskytovateľ sociálnej služby nepotrebuje plnomocenstvo od prijímateľa sociálnej služby. Ak však má poskytovateľ alebo jeho zamestnanec za prijímateľa napríklad podať žiadosť alebo oznámiť údaje do evidencie, musí mať na takéto zastupovanie odkázanej osoby- prijímateľa sociálnej služby zodpovedajúce oprávnenie.

Zastupovanie maloletých detí a osôb, ktoré nemôžu konať samostatne

Za maloleté dieťa spravidla koná jeho zákonný zástupca, najmä rodič. Zákon o PPO osobitne upravuje aj tieto situácie:

- ak sa pre maloleté dieťa vykonávajú opatrenia v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu, v konaní o PPO ho zastupuje toto zariadenie (§ 12 ods. 2),
- ak bolo maloleté dieťa rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby, v konaní o PPO ho zastupuje táto osoba (§ 12 ods. 3).

Tieto osoby teda pri zastupovaní maloletého dieťaťa vychádzajú zo svojho zákonného postavenia a príslušného rozhodnutia súdu.

Ak plnoletá osoba nemôže konať samostatne, koná za ňu zákonný zástupca alebo opatrovník v rozsahu svojho oprávnenia. Samotné postavenie rodinného príslušníka, neformálneho opatrovateľa alebo poskytovateľa sociálnej služby oprávnenie zastupovať odkázanú osobu nezakladá ani v tomto prípade.

4.3 Osobitný príjemca
(§ 9 zákona o PPO)

Osobitný príjemca slúži na zabezpečenie toho, aby sa PPO použil v prospech odkázanej osoby na úhradu výdavkov na neformálnu starostlivosť alebo formálnu starostlivosť. Ide o podporu v situáciách, keď je ohrozené účelové využitie príspevku, napríklad preto, že odkázaná osoba nedokáže jeho použitie sama zabezpečiť (vybrať si poskytovateľa SoS, konkrétny druh a formu jej poskytovania alebo iný druh formálnej starostlivosti v konkrétnom čase a uzavrieť súvisiaci zmluvný vzťah s poskytovateľom SoS, resp. neformálnym poskytovateľom a nemá k dispozícii potrebnú pomoc a podporu (napr. bez súčinnosti blízkych osôb pri tomto sprostredkúvaní).

Podmienky určenia osobitného príjemcu

UPSVAR môže rozhodnutím určiť osobitného príjemcu, ak:

- sa doterajšou výplatou PPO nedosiahol účel, na ktorý má byť príspevok použitý, alebo
- možno odôvodnene predpokladať, že tento účel sa nedosiahne.

Osobitného príjemcu teda možno určiť aj predtým, ako dôjde k neúčelnému použitiu príspevku, ak je takýto predpoklad odôvodnený konkrétnymi okolnosťami. Samotný vyšší vek, zdravotné postihnutie alebo potreba pomoci a podpory so súvisiacim administratívnym zabezpečením podkladov na vznik nároku na výplatu PPO v konkrétnom čase, a to bez preukázania skutkového stavu a súvislosti, ktoré preukazujú ohrozenie dosiahnutia účelu príspevku, na ktorý má byť použitý, nie sú zákonným dôvodom na určenie osobitného príjemcu.

Zákon neustanovuje ako podmienku určenia osobitného príjemcu, že odkázaná osoba nemá zákonného zástupcu. Rozhodujúce je splnenie právnych podmienok pre výkon osobitného príjemcu podľa § 9 zákona o PPO.

Kto môže byť osobitným príjemcom

UPSVAR pri určení osobitného príjemcu postupuje v tomto poradí:

- fyzická osoba, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, jej záujmy nie sú v rozpore so záujmami odkázanej osoby a s určením súhlasí,
- právnická osoba, ktorej záujmy nie sú v rozpore so záujmami odkázanej osoby a s určením súhlasí, ak nemožno určiť fyzickú osobu podľa predchádzajúceho bodu,
- obec, v ktorej má odkázaná osoba trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, ak nemožno postupovať podľa predchádzajúcich dvoch bodov.

Pri obci zákon súhlas s jej určením za osobitného príjemcu neustanovuje ako podmieňujúcu podmienku.

Osobitným príjemcom zo zákona je zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ak sa pre odkázanú osobu vykonávajú opatrenia v tomto zariadení pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu (§ 9 ods. 1 písm. b) zákona o PPO).

Úlohy a zodpovednosť osobitného príjemcu

Osobitný príjemca je povinný použiť PPO výlučne v prospech odkázanej osoby a na účel, na ktorý je určený. Podľa konkrétnej situácie zabezpečuje použitie príspevku na odmenu za neformálnu starostlivosť alebo na úhradu výdavkov na formálnu starostlivosť so súvisiacou administráciou tohto použitia

Ak ho UPSVAR v rozhodnutí o určení osobitného príjemcu poverí aj sprostredkúvaním neformálnej a formálnej starostlivosti, vykonáva túto činnosť bezodplatne (§ 9 ods. 4 zákona o PPO). Rozsah tohto oprávnenia preto treba posudzovať podľa obsahu rozhodnutia úradu.

Postavenie osobitného príjemcu na účel PPO nepredstavuje všeobecné oprávnenie osobitného príjemcu spravovať celý majetok odkázanej osoby alebo zastupovať ju vo všetkých právnych úkonoch vzťahoch. Jeho činnosť je viazaná na účel PPO a s ním previazané príslušné zákonné oprávnenia v rozsahu poverenia úradom.

Ak osobitný príjemca nesplnením povinnosti účelového použitia PPO alebo výkonom sprostredkovateľskej činnosti spôsobí jeho neoprávnenú výplatu alebo výplatu vo vyššej sume, môže mu vzniknúť povinnosť uhradiť túto sumu úradu. Povinnosť vzniká za podmienok § 9 ods. 5 zákona o PPO, vrátane podmienky vedomosti alebo vedomého spôsobenia neoprávnenej výplaty a sumy na vrátenie vyššej ako 5 eur.

Súčinnosť poskytovateľa sociálnej služby

Ak poskytovateľ SoS zistí okolnosti nasvedčujúce tomu, že sa účel PPO nedosahuje alebo je jeho dosiahnutie ohrozené, môže tieto skutočnosti oznámiť príslušnému UPSVAR na posúdenie ďalšieho postupu. O určení osobitného príjemcu rozhoduje UPSVAR; poskytovateľ SoS ho nemôže určiť sám ani jeho postavenie založiť zmluvou s prijímateľom.

Poskytovateľ SoS sa nestáva osobitným príjemcom tým, že mu UPSVAR vypláca za odkázanú osobu-prijímateľa SoS časť PPO priamo na účet na úhradu za poskytnutú formálnu starostlivosť podľa § 5 ods. 3 písm. b) zákona o PPO. Ide o spôsob výplaty príspevku upravený zákonom. Ak by mal byť poskytovateľ určený aj za osobitného príjemcu, musia byť osobitne splnené podmienky podľa § 9, najmä podmienka neprítomnosti rozporu jeho záujmov so záujmami odkázanej osoby a zákonné poradie pri určení osobitného príjemcu.

Určenie osobitného príjemcu nenahrádza povinnosti poskytovateľa viesť evidencie a predkladať údaje o poskytnutej sociálnej službe do IS SoS.

Uvoľnenie osobitného príjemcu

UPSVAR rozhodne o uvoľnení osobitného príjemcu, ak odpadol dôvod, pre ktorý bol určený. Ak prestal spĺňať zákonné podmienky alebo neplní povinnosť použiť príspevok v prospech odkázanej osoby na určený účel, UPSVAR ho uvoľní a zároveň určí iného osobitného príjemcu.

Odvolanie proti rozhodnutiu o osobitnom príjemcovi nemá odkladný účinok (§ 12 ods. 17 písm. f) zákona o PPO). Ustanovenia o osobitnom príjemcovi sa primerane vzťahujú aj na príplatok k PPO (§ 8 ods. 8 zákona o PPO).

Dotácia na zabezpečenie výkonu osobitného príjemcu

Obec, ktorá je osobitným príjemcom PPO, môže požiadať o dotáciu na zabezpečenie výkonu osobitného príjemcu podľa § 5 zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Táto dotácia sa neposkytuje ostatným fyzickým alebo právnickým osobám určeným za osobitného príjemcu.

Dotáciu možno použiť na mzdu alebo plat zamestnanca podieľajúceho sa na tomto výkone vrátane odvodov zamestnávateľa, odmenu zamestnanca dohodnutú v dohode o vykonaní práce alebo v dohode o pracovnej činnosti a materiálové výdavky bezprostredne súvisiace s výkonom osobitného príjemcu.

Výška dotácie sa určuje podľa počtu poberateľov PPO, pre ktorých obec vykonáva úlohu osobitného príjemcu, a podľa toho, či sa viac ako polovica PPO poskytuje vo vecnej alebo peňažnej forme, najviac do výšky ustanovenej vyššie uvedeným zákonom.

Obec predkladá písomnú žiadosť príslušnému UPSVAR, v ktorého územnom obvode sa nachádza, do 10. dňa kalendárneho mesiaca (§ 10 ods. 1 a § 11 ods. 3 zákona č. 544/2010 Z. z.). Poskytnutie dotácie a jej výšku schvaľuje UPSVAR (§ 12 ods. 5). Dotácia sa poskytuje mesačne do 25. dňa kalendárneho mesiaca (§ 5 ods. 5). Na jej poskytnutie nie je právny nárok (§ 14 ods. 1).

5. Zhrnutie

- **PPO a príplatok k PPO je príspevok štátu** fyzickej osobe odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby ***na úhradu výdavkov na neformálnu starostlivosť alebo formálnu starostlivosť*** (alebo ich kombináciu).
  Ak sa FO poskytuje SoS, ktorá je formálnou starostlivosťou bezodkladne, FO môže požiadať aj o **preddavok na PPO.**
  Ak sa FO poskytuje súčasne neformálna starostlivosť a ambulantná SoS, môže jej na základe individuálneho posúdenia jej príjmu a majetku (na základe konania začatého UPSVAR z vlastného podnetu) vzniknúť nárok na **príplatok k PPO**.

- **Neformálna starostlivosť** – NFS je poskytovaná odkázanej osobe v stupni odkázanosti IV a V, môže sa kombinovať aj so sociálnymi službami (považovanými za formálnu starostlivosť). PPO v tejto časti nahrádza peňažný príspevok na opatrovanie poskytovaný opatrovateľovi do 31.12.2026 podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia.

- **Formálna starostlivosť**
  - **sociálne služby**
    - domáca opatrovateľská služba,
    - ambulantné ZSS (Rehabilitačné stredisko, Domov sociálnych služieb, Špecializované zariadenie, Denný stacionár),
    - pobytové ZSS počas odľahčenia neformálneho opatrovateľa a v období jeho neprítomnosti z vážnych dôvodov,
    - pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, ako samostatná odborná činnosť a druh sociálnej služby, poskytovaná v hospici a dome ošetrovateľskej starostlivosti (DOS),
    - monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
    - podporné sociálne služby - Prepravná služba, Sprostredkovanie tlmočníckej služby, Sprostredkovanie osobnej asistencie, Sprievodcovská a predčitateľská služba, Požičiavanie pomôcok,
  - **Služby registrovaného sociálneho podniku** pri starostlivosti o domácnosť a záhradu (ak odplatou za ich poskytnutie sú servisné poukážky pre odkázanú osobu).

- **Nárok na PPO má FO, ktorá podala žiadosť o PPO a spĺňa podmienky nároku:**
  - **odkázanosť na pomoc inej osoby** podľa integrovaného posudku – IP), s výnimkami upravenými v prechodných ustanoveniach zákona o PPO/,
  - **trvalý, prechodný pobyt alebo tolerovaný pobyt z dôvodu dočasného útočiska a bydlisko** (centrum záujmu) **v SR**, alebo právo vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy,.
  - **vek 3+ ,**
  - **nemožnosť súbehu s rodičovským príspevkom alebo príspevkom na starostlivosť o dieťa a**
  - **nemožnosť súbehu s obdobnou dávkou z iného štátu ako je PPO, rodičovský príspevok alebo príspevok na starostlivosť o dieťa.**

- **Vznik nároku na PPO pri prechode z doterajšieho systému pomoci pri odkázanosti na PPO** je zabezpečený **začatím konania o nároku na PPO z vlastného podnetu príslušného UPSVAR na základe dostupných údajov z informačných systémov (bez potreby podania žiadosti o PPO) o osobe evidovanej k 30.12.2026, ktorá**
  - je opatrovaná v rámci peňažného príspevku na opatrovanie,
  - má byť opatrovaná - na ktorej opatrovanie bola podaná žiadosť o peňažný príspevok na opatrovanie,
  - je prijímateľom ambulantnej SoS podmienenej odkázanosťou alebo domácej opatrovateľskej služby,
  - je žiadateľom o poskytovanie ambulantnej SoS alebo domácej opatrovateľskej služby.

Konanie o nároku na PPO sa začne k 1.1.2027 a dokončí sa do 90 dní. Pre splnenie podmienok nároku na PPO sú v prechodných ustanoveniach zákona o PPO upravené výnimky; podmienku odkázanosti možno splniť **aj na základe komplexného posudku alebo rozhodnutia o odkázanosti na SoS (integrovaný posudok nie je potrebný)**.

Neformálnemu opatrovateľovi bude až do skončenia konania o nároku na PPO naďalej zo strany príslušného UPSVAR poskytovaný doterajším spôsobom peňažný príspevok na opatrovanie novo vo výške určenej na neformálnu starostlivosť.

Ak je v čase začatia konania o PPO poskytovaná formálna starostlivosť (SoS), UPSVAR prizná nárok na tzv. **"nábehový" preddavok na PPO**.
Poskytovateľom obecných - verejných a neverejných ambulantných sociálnych služieb v ZSS podmienených odkázanosťou bude MPSVR aj na rozpočtový rok 2027 poskytovať finančný príspevok na poskytovanie SoS v ZSS podmienených odkázanosťou vo forme tzv. **"vyrovnávacieho" finančného príspevku**, z ktorého bude PSS v rámci štvrťročného zúčtovania vracať sumu, ktorá mu bola vyplatená zo strany UPSVAR za prijímateľov sociálnej služby z ich príjmu z PPO a príplatku k PPO ako úhrada za poskytovanú sociálnu službu, resp. ako časť tejto úhrady.

- **Nárok na výplatu PPO za príslušný mesiac** vzniká a vypláca sa
  - **Odkázanej osobe**, ak za tento mesiac
    - **je v evidencii starostlivosti vedenej UPSVAR zapísaná neformálna starostlivosť** (ak sa poskytuje),
    - odkázaná osoba preukáže **dokladmi úhradu za formálnu starostlivosť**, ktorá sa nezapisuje do evidencie (ak sa poskytla) - *prepravná služba, požičiavanie pomôcok, sprostredkovanie tlmočníckej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, sprievodcovská a predčitateľská služba, služby sociálnehopodniku;* **do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca.**

  - **Na účet poskytovateľa SoS**, ak za tento mesiac **je v evidencii zapísaná formálna starostlivosť** *(domáca opatrovateľská služba, ambulantné ZSS, pobytové ZSS v rámci odľahčenia a neprítomnosti NFO, hospic/DOS, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci – ďalej aj „***SoS, ktorej poskytnutie vykazuje mesačným výkazom poskytovateľ SoS***“) a**
    - **poskytovateľ sociálnej služby poslal mesačný výkaz o poskytovanej SoS cez IS SoS** (údaje o rozsahu poskytnutej služby a úhrade za ňu) **do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca.**

- **Špecializovaný portál pre PPO** je online portál, ktorý užívateľsky jednoduchým a prístupným spôsobom umožní vykonávať odkázanej osobe, alebo osobe, ktorá ju zastupuje, právne úkony podľa zákona o PPO (okrem podania žiadosti o PPO alebo preddavok na PPO) a bude poskytovať všetky relevantné informácie o nároku odkázanej osoby na PPO, o nárokoch na výplatu PPO a o všetkých podaniach, oznámeniach a údajoch, ktoré oprávnená osoba na portáli vykonala alebo predložila. Všetky podania a oznámenia sa však môžu naďalej UPSVAR podávať aj listinne – osobne, poštou alebo elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom.

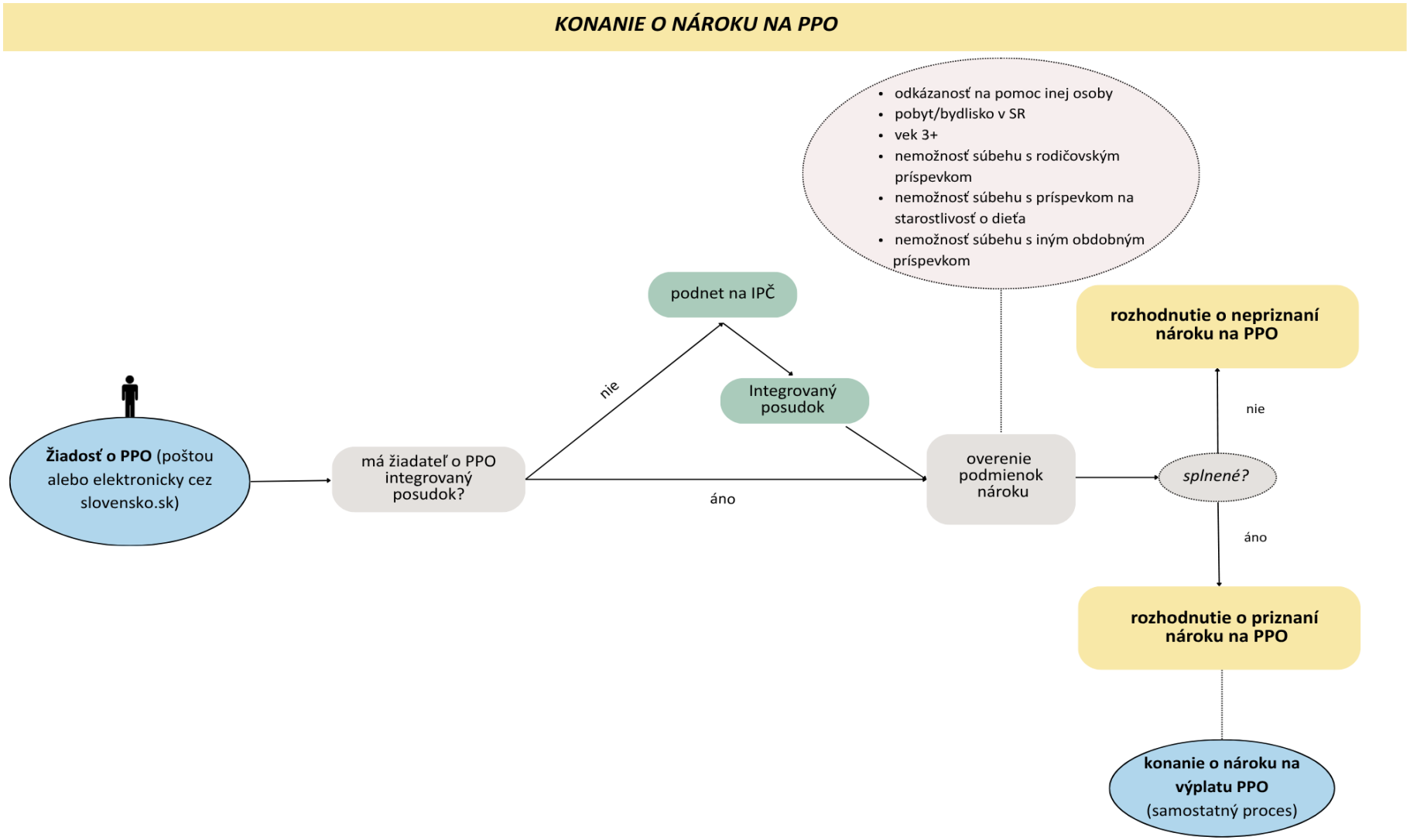
- **Úhrada za SoS s podporu príjmu z PPO**
  - Ak ide o SoS (opatrovateľská služba, ambulantné ZSS podmienené odkázanosťou, pobytové ZSS počas odľahčenia a neprítomnosti neformálneho opatrovateľa, pomoc pri odkázanosti v hospici a DOS, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci), od prijímateľa sociálnej služby možno požadovať platenie **úhrady za poskytovanú SoS, až po znížení tejto sumy úhrady o výšku jeho príimu z PPP (vrátane preddavku a príplatku), ktorý bol vyplatený za tohto prijímateľa SoS zo strany UPSVAR na úhradu za túto SoS priamo poskytovateľovi SoS** za, a to na základe údaju o úhrade za poskytnutú SoS za príslušný mesiac podľa výkazu zaslaného poskytovateľom do IS SoS. Ak po vyplatení sumy z príjmu odkázanej osoby- prijímateľa SoS z PPO poskytovateľovi SoS za tohto prijímateľa zo strany

UPSVAR, zostane časť požadovanej sumy úhrady za SoS uvedená poskytovateľom v mesačnom výkaze z príjmu z PPO nepokrytá, túto nezaplatenú časť úhrady doplatí prijímateľ SoS zo svojho príjmu - iného príjmu ako je jeho príjem z priznaného nároku na PPO (a to po uplatnení garantovaného zostatku z príjmu po zaplatení tejto úhrady ku dňu splatnosti tejto úhrady pri ochrane jeho príjmu).

- Ak ide o podporné SoS (Prepravná služba, Sprostredkovanie tlmočníckej služby, Sprostredkovanie osobnej asistencie, Sprievodcovská a predčitateľská služba, Požičiavanie pomôcok), úhradu v plnom rozsahu, stanovenom zmluvou o poskytovaní SoS podľa cenníka, platí prijímateľ SoS ku dňu jej splatnosti. Prijímateľ SoS preukáže dokladmi o zaplatení úhradu za tieto SoS UPSVAR najneskôr do 7. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca (po mesiaci poskytnutia SoS). Táto časť nároku na výplatu PPO (za SoS preukázané dokladmi o úhrade) sa vypláca priamo odkázanej osobe spôsobom, aký určila (na účet, poštovou poukážkou).

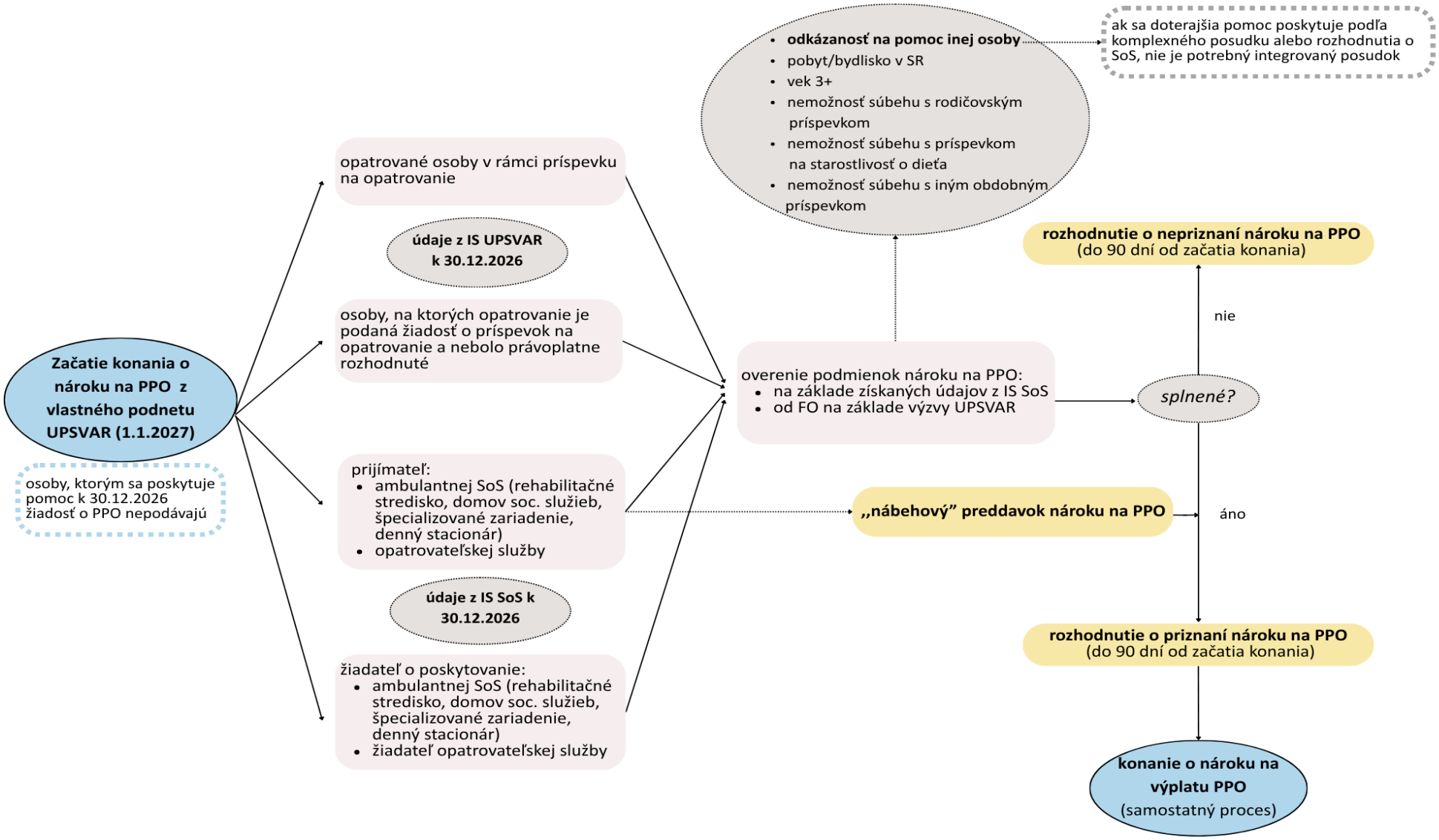
6. Grafické prílohy

Príloha č. 1 – Zjednodušený náčrt procesu konania o nároku na PPO

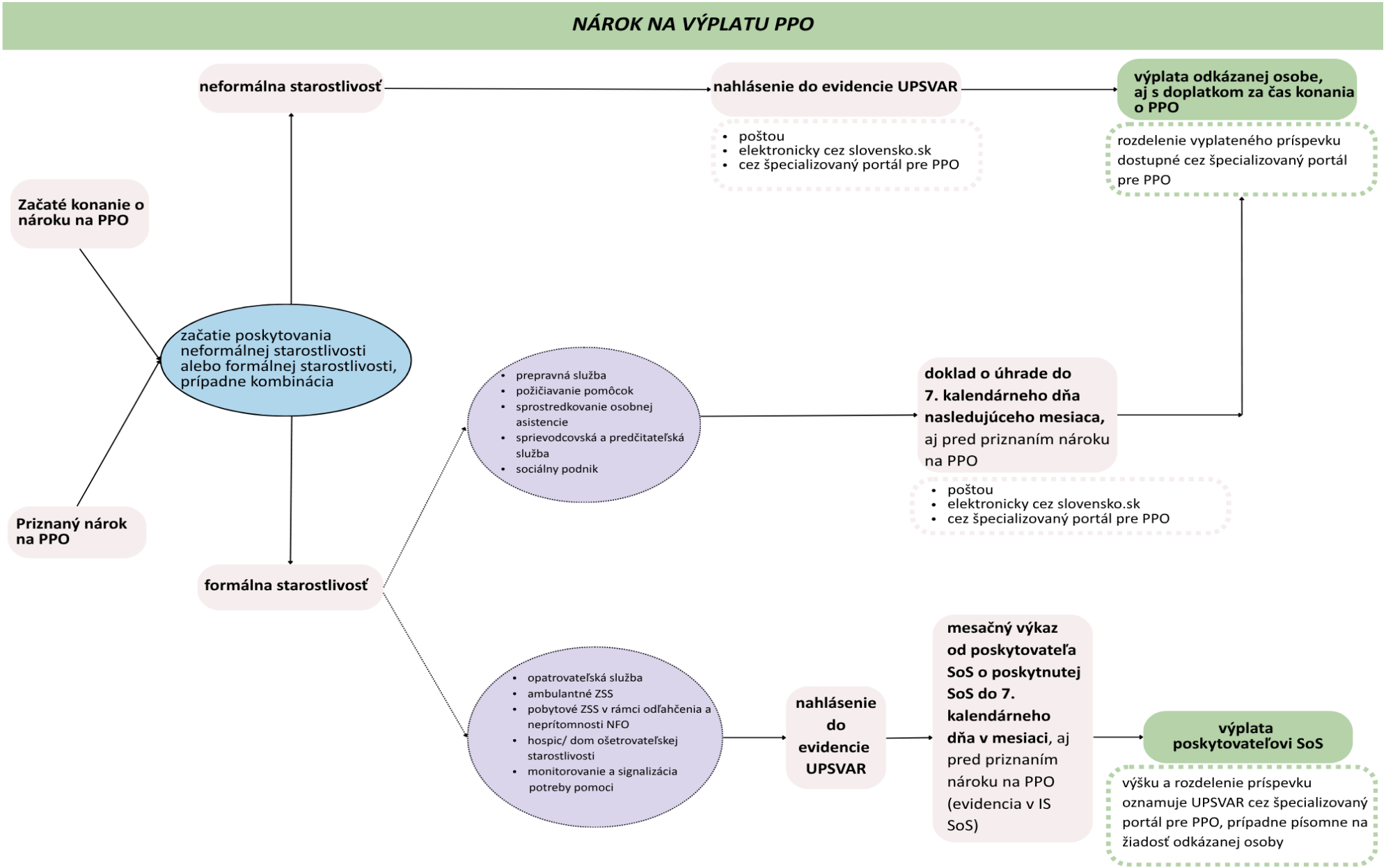

Príloha č. 2 – Zjednodušený náčrt procesu konania o nároku na PPO z vlastného podnetu UPSVAR

KONANIE O NÁROKU NA PPO Z VLASTNÉHO PODNETU UPSVAR

Príloha č. 3 – Zjednodušený náčrt procesu nároku na výplatu PPO

Príloha č. 4 – Zjednodušený náčrt procesu platenia úhrady prijímateľom s použitím PPO

